

SZENTESI NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI, GAZDASÁGI, KERESKEDELMI ÉS IPARI NAPILAP

Magyarság a viharban

Nincs olyan ember, aki így, az év fordulóján vissza ne nézne elmúlt esztendőjére; nincs olyan ember, — aki ha nem is papíron — mérleget ne csinálna a maga életének eseményeiből, saját tetteiből. De, akinek látóköre tovább terjed a maga családi körénél, a maga egyéni viszonyainál, az elkalandoz szerre a nagyvilágban, hiszen olyan sok ilyenkor a látnivaló. Kaleidoszkóp a múlt, csak bele kell nézni s felmutatja a múlt képeit.

Emlékszünk? 1941 január 27-e volt. Döbbenetes hír futott végig az országon: meghalt gróf Csáky István, külügyminiszter. Békés időben is megdöbbentő, hát még, amikor a határ készül lángborolni? Sokmindent suttogtak akkor arról a vadászatról, amely a külügyminiszter halálát megelőzte. Ugyanabban a hónapban a népszámlálás volt esedékes és néhány navig az foglalkoztatta az ország népét. Február 12-re visszatekintve, most elmosolyodunk. Az nap azt a nagyhangú kijelentést tette Roosevelt, hogy ha Japánnal háborúba lépne is Amerika, ez a háború nem hátráltatná a hadianyagszállítást — Angliába. Azóta folyik a háború, de nem folyik a szállítás. 1941 februárja igen, mozgalmas hónapja volt Európának politikájának, amely minket is közelebről érdekelt. Cinczár-Markovics Berlinbe utazott Hitlerhez. Még azon a hó végén Budapestben is járt. Valami készült. Aláírták a magyar—jugoszláv baráti szerződést. A kedélyek megnyugodtak. Béke! Pár nap múlva a nagykorúsított Péter király Szimoviccsal megcsinálta a puccsot s Cinczár-Markovicsokat letartóztatták. Ez már háború! Közben, április 7-én már szerb repülők járnak magyar területek felett. Még a miniszterelnök temetését is megzavarták. Négy nap múlva hangzott el Kormányzó Urunk parancsa: előre a történelmi határokig! Szabadka, Zombor újra magyar városok! És április 17-én a jugoszlávok már letették a fegyvert. Még ugyane hónapban elmenekült a görög kormány Krétára. Viszont megszületett az új Horvátország. Júniusban Finnország rendelte el az általános mozgósítást; június hó 22-én kitört a német-szovjet háború. Magyarországon Kassa az első áldozat. Vörös bombázók rombadöntöttek néhány palotát. Erre június 27-én bekövetkezik a hadiállapot Magyarország és a Szovjet között is. Július 5-én megérkezik a magyar honvédség Kolomeába és Sztaniszlauba, 6-án Csernovitzba s a magyar honvédség átkel a Dnyeszteren, majd a Szereten. 16-án az Erdélyben lezárt vörös ejtőernyősök hoznak érthető izgalmat. Augusztus 4-én

Elkeseredett, véres harcok a keleti fronton

A szovjet offenzíva eddigi eredménye — Bardíát feladták a német-olasz gyarmati csapatok — Folytatódnak a japán sikerek a Távols-Keleten — Közös angol-amerikai-szovjet nyilatkozat

Manilla elesett... Amerika ezzel elvesztette csendesóceáni hatalmának legfontosabb pozícióját. Japánban kitörő örömmel fogadták a hírt, a lapok rendkívüli kiadásokban számoltak be a rendkívüli katonai sikeréről. Az egész világ pedig bámulattal adózik a hősköteménybe illő japán elszántságnak. Manilla elfoglalása gyakorlatilag annyit jelent, hogy az egész Fülöp-szigetek ellenőrzése biztosítva van Japán számára. A harcászati jelentőségénél semmivel sem kisebb Manilla elfoglalásának gazdasági fontossága. A vasárnap szegény Japán számára a Fülöp-szigetek évi

egy millió tonna vasat biztosítanak, azonkívül igen gazdag réz, chróm és mangán telepek jutottak japánkezre. A Fülöp-szigetek évi egy millió tonna cukortermelésre képesek, ennek a mennyiségnek 80 százalékát eddig Amerikába exportálták. Itt termelik a világ legjobb kenderét, itt állítják elő a világ hajókötél szűkegletének kétharmad részét, aminek a hajózás szempontjából igen fontos jelentősége van, mindezekon kívül pedig nagy-kiterjedésű rizstelepek teszik még értékesebbé ezt a természeti kincsekben rendkívül gazdag szigetvilágot.

A távolkeleti helyzet

A Fülöp-szigetek birtokbavétele — Japán megítélés szerint — történelmi jelentőségű esemény. Az angolok és amerikaiak csendesóceáni nagy védelmi háromszögének két pillére japánkezen van. Ez a két pillér Hongkong és Manilla. A harmadik pillér: Szingapore komoly veszélyben van, Szingapore körül lázasan folyik az angol erők összevonása. Hinduk, mohamedánok, negerek, arabok, bűnök, kanadaiak, malájaiak, lengyelek, oroszok, pártitű franciák, spanyol kommunisták gyűltek itt össze, hogy szembe szálljanak a japánokkal. A világ minden egzotikus népe itt van, csak az angol és amerikai tömegek

hiányzanak... A Fülöp-szigeteken többszáz ezer japán küzd, tehát olyan túlerő, amelynek utánpótlás nélkül az amerikaiak hosszabb ideig nem tudnak ellenállni. A kormány már Ausztráliába menekült, ami viszont beismerése annak, hogy nem képesek ellenállni a japán offenzívának. A Malajai-félszigeten is egyre súlyosodik a helyzet az angolok számára. Egyes helyeken negyvenszeres a japán túlerő, így érthető, hogy átlag napi 30 kilométerrel nyomulnak előre. A Malajai-félszigeti és Fülöp-szigeti harcok alakulása Holland-Indiában és Ausztráliában nagy aggodalmat keltett.

Japán területre még egyetlen bomba sem esett

Holland-Indiában a csapatok parancsnoka felhívást intézett a lakossághoz és kitartásra buzdította őket, ugyanakkor Ausztrália miniszterelnöke rádióbeszédet intézett a lakossághoz a kedélyek csillapítására. Fel-szólította az ausztráliaiakat az erők

összefogására, mert — mint mondták, Ausztráliának is számolnia kell egy esetleges japán partraszállás lehetőségével és ennek megfelelően óvintézkedéseket kell tenni. A közel egy hónapos csendesóceáni háború tehát még mindig csupa rossz hírekkel hoz

Anglia és Amerika számára s miatta gazdasági s katonai pozíciók vesznek el. Japán területére még egyetlen ellenséges bomba nem esett és egyetlen mondatban benne van a távolkeleti erők pillanatnyi helyzetképe.

A szovjet front eseményei

A japán háború mellett a szovjet-front eseményei kötik le ismét a figyelmet. A Szovjet minden eddiginél nagyobb hevességgel támad a keleti arcvonalon. A nagy szovjet ellenoffenzíva november 19-én kezdődött a déli szakaszon, majd december első napjaiban folytatódott a front középső és északi szakaszán is. Főcélja az volt, hogy megnehezítse a németek elhelyezkedését téli állásaikba. Mástól hónapos szakadatlan támadásra a teli hadjáratra előre felkészült, többéves munkával begyakorolt külöpiéges szibériai szovjet sereg, alig néhány kilométerre tudott előbbre jutni és összesen diadala néhány kiurított város és néhány tucat falu elfoglalása. Olyan előretolt szakaszokon teküdték s a tél folyamán a német stratégia szempontjából jelentéktelenek, mert sem gazdasági, sem hadászati fontosságuk nincs. A szovjet hadosztályok szívesen folytatják erőfeszítéseiket és a pénteki hadijelentés szerint a középső szakaszon betörtési helyek keletkeztek, amelyeket azonban a németeknek sikerült elvagnuk. A szovjet offenzíva mindenesetre igen lassú és az áldozatokkal arányban nem álló esekély eredményt hozott, ami egyáltalában nem változtatta meg lényegében a keleti front helyzetét.

az ukrainai vörös erők gyásznapja következik, majd a szmolenszki csatáról olvasunk dicsőséges híreket. Szeptember 5-én a németek már Szentpétervárt lövik. Szeptember 19-én már Kiebben járnak a német-magyar csapatok. December 7-én a japán—amerikai háború lepi meg a világot. Közben mennyi győzelem, mennyi dicsőség, amely a német—magyar fegyvereket kíséri. Városok, erődített helyek százai jutnak birtokába a feltartóztatlanul előre törő hadaknak. A háborúhoz tartozik a szeptember 27-én életbe lépett kenyérgyég, mely a köz-élelmezés biztosítására gyakorol azóta is jelentős eredményt. De büszkén kell megemlékeznünk az Erdélyi Kölcson bejelentéséről no-

vember 13-án, amelynek sikeréről a kölcsön túljegyzése beszél. Vihar, örök vihar az egész esztendőn át. Eg a világ mind a négy tája: üszkös romhalmaz, menekülő kesergő tömegei mindenfelé, bármerre nézünk. Leomlott paloták között milliárdokat érő anyagi javak pusztulása és ebben a viharban áll Magyarország az aránylagos nyugalom napjait élvezve. Mert lehetne százasor rosszabbul is. Az isteni gondviselés békés lakozást engedett földünkön s vezetőink energikus intézkedései naponkinti fáradozásuk között biztosították közöttünk a rendet, a megélhetés lehetőségét. Így állunk a viharban, ha nem is rózsás időket élvez, de minden-esetre ezerszer jobban azoknál,

akik között végigszántott a háború borzalmas ekéje és átdühöngött a háború vihara.

Mi nem ismerjük az otthontalanság keserű állapotát, nem szemlélhetünk földig rombolt utcákat, városokat, nem merednek ránk leégett hajlékok üszkös romjai: végzetünk megkimélt mind-ezeketől, amiért nem győzünk elég hálát adni.

Igy ment el felettünk az 1941-es esztendő. Mi pedig állunk a viharban hittel, reménnyel, erős akarattal, hogy minden lemondásra elkészültünk, álljuk is, ha sorsunk úgy hozza, mert tudjuk azt, hogy az bukik el az élet országútján, aki gyenge, mert nem tud bizni, túrni, lemondani.

ak számító
gnapi napon:
pénzbért, egy
ár csizmát és
és egy kará-

l, amelyet az
leges beralá-
ó, amikorra a

vonatok
álása

ki, amelynek
kben az anya-
zedhető díjak-
t olyan köz-
gédjegyzők és
selők segélye-
vermekei szü-
colai tanulmá-
y más tovább-
n folytathat-
jövdelemnek
an nevelő in-
ére lehet for-
zók és segéd-
és nevelése.

ezni Fábian 228
Döme Antallal.
235 á
korú) kerestetik
reggel 7 órakor
219 á

APLU
NAPILAP

GYI ANTAL.

1. Petöfi-utca 1. —
53. — Szerkesztő-
kádóhivatal: Pe-
— Telefon: 41.

nt 20 fillér.
nyomdájában
GYI ANTAL.
felelős. —

A német katona csodálatos hősiessége

Kérdés, hogy érdemes volt-e a szovjet részéről ennyi erőt és embert reápcsékolni. Világosan látni, hogy a szovjet vezérkar szeme előtt a napoleoni példa lebegett: a tölre bízni az ellenfél szétmorzsolását, de úgy, hogy az orosz sereg állandó támadásaival lehetetlenné tegye az ellenfél megszervezkedését a tél ellen, ne engedje, hogy megvesse a lábát valahol a befagyott földben és így kiállja a támadásokat. Elsősorban a szovjet lovasság feladata lett volna, hogy a munkát elvégezze. Továbbá azé a hadseregé, amelyet a Szovjet 1941 októberéig Távol-Keleten tartott, Szibériában tanította be a téli harcokra. A november végén fenntartás nélkül belevetett a moszkvai harcokba.

A német hadsereg csodálatos szívóssággal állja a téli harcokat. Amit a német katona egyénileg most végez, a kitartásnak, az erőmegfeszítésnek és a türelemnek valóságos hőskölteménye. A gép e 20-30 fokos télen nehezebben mozog, mint rendes időben, s nehéz a helyzete a hideghez szokott hosszú szőrű kis szibériai lovakkal szemben. Az embernek nagyobb szerep jut, mint nyáron. Minden befagy a földbe (ez főleg akkor volt veszélyes, amikor november végén és december elején elkezdődött), ásní nem lehet a szabadban dolgozni öngyilkosság.

Amit a németek ilyen körülmények között végeznek és már végeztek több volt, mint a legnagyobb diadalmas támadás. A másfél hónapos heves offenzíva ellenére lényegében ott állanak, ahol voltak a kezdenek hozzáidomulni az új problémákhoz. Moszkva éppen azért támadt november második felében, a tél kezdetén, mert nem akart időt engedni, hogy a német katona megismerje és megszokja az orosz telet és rájőjön titkaira. Minél inkább múlik az idő s a Szovjet nem ért el döntő eredményt, annál inkább tudja kiegyensúlyozni a német vezérkar a telet. Hozzáidomul megfelelő ruhát, fegyvert, állatot bocsát a hadsereg rendelkezésére. Már látni, hogy a németek villámgyorsan átvették a Szovjet téli különlegességeit s ugyanolyan eszközökkel lépnek fel, mint a szibériai katonák. Ellentéteimadásaik egyre gyakoribbak és hatásosabbak. Megvetették a lábukat, elmúlt az első idő bizonytalansága. A titkot megfejtették, a „meglepetés” ereje megszűnt. A tél és a szovjet sereg első egyesült rohama megtört a német katona páratlan hősiességén és áldozatkészségén.

Ami Japánnak kedvezett

Viszont a szovjet haditervnek volt egy olyan pontja is, amely a németek előnyére szolgálhat. Tudjuk, hogy Sztalin úgy számított, hogy a tél beálltával felvonultatja Hitler ellen az addig Kelet-Ázsiában állomásozó érintetlen szibériai hadsereget. Kénytelen volt vele, mert máskülönben nem védhette Moszkvát s nem kezdhetne volna

meg a különleges téli sereget igénylő decemberi offenzívát. Nos, Japán decemberi közbelépését elsősorban a szibériai hadsereg elvonása tette lehetővé. Ha a hatalmas keleti szovjet sereg teljes egészében a helyén marad Tokió nem kockáztathatja meg a támadást, mert Blucher bejött volna Mandzsúriába és Koreába.

Több kár, mint haszon

Amikor bebizonyosodott, hogy a keletázsiai hatalmas szovjet erő téli háborút kezdett Európában, Japán azonnal cselekedhetett. Tudta, hogy a szovjet ilyen körülmények között tehetetlen s még a keletázsiai háborúba való beavatkozástól is óvakodni fog. Japán háta és oldala szabad maradt, elérkezett a megfelelő pillanat a be-

Kína ellen várható az általános támadás

A távolkeleti helyzetről beérkezett legújabb jelentések szerint a japán légiőrszűnet nélkül bombázza a Manila melletti kikötőből menekülő amerikai katonákat. Katonai szakértők véleménye szerint 160 ezer főnyi amerikai haderő van a Fülöp-szigeteken, ezek azonban képtelenek feltartóztatni a japán előnyomulást. — Singapore veszélyeztetett helye-

Fekete nap az amerikai tőzsdén

A rossz hírek levert hangulatot idéznek elő az amerikai nép körében. A newyorki tőzsde ideges és borúlátó hangulatban kezdte meg az új évet, az értékpapírok nagyrésze tovább zuhant. És be-

Közös angol-amerikai-szovjet nyilatkozat

A hosszú, változatos front, elsősorban a világokat átfogó távolságok azzal a következménnyel jártak, hogy a háború mindinkább a szállítás kérdése lett. A szállítás problémája most már valóban halálos kérdése Angliának. A kétségbeesett helyzetet semmi sem jellemzi jobban, mint az a furcsa és szokatlan körülmény, hogy néhány héten át az angol kormány összes vezető politikusa messze külföldön tartózkodnak, ugyanakkor pedig London nyugtalanul várja az eredményt, hogy mit visznek magukkal haza az angol kormányférfiak. Az eddigi meg-

Az afrikai helyzet

Afrikában a pillanatnyi helyzet a következő: az angol támadás megakasztásával elhárult az a veszély, amely a déli szárnyon súlyosbodott. Az angolok veszteségei, amelyek már eddig 1200 páncélos kocsi és több mint 10 ezer kitűnően felszerelt katonára rúgnak, kezdik végzetesen éreztetni hatásukat, minden harctéren, ahol Angliának jó katonákkal kell lépnie. Az amerikai anyaggal felszerelt angolok nem tudták elérni céljukat, a német és olasz csapatok ismét ott tartanak, hogy előbb-utóbb átvehetik a kezdeményezést. Bardia angol kézre kerülése nem jelent semmit, hiszen ez a város az egyiptomi határ közvetlen közelében van az elzárt olasz védősereg heteken keresztül hősi önfeláldozással tartotta magát. Az afrikai hadszíntéren bevett angol csapatok hiánya most megérzik a távolkeleti hadszíntéren. A maláji és borneói soroza-

avatkozásra s Tokió cselekedhetett, még mielőtt az angolszások felkészültek Kelet-Ázsiában. E cselekvésnek és sikerének döntő következményei lehetnek ebben a háborúban. — Így járult hozzá a szovjet haditerv ahhoz, hogy Japán közbelépessen. Így vonzotta magához Németország azt a szovjet erőt, amelynek feladata Japán sakkbantartása lett volna. S ha a szibériai hadsereg nagyarányú téli hadjárata nem hoz döntő eredményt, legfeljebb helyi sikereket, — akkor a sztalin „nagy fogás”, a tartalékban tartott szibériai sereg meglepetészerű bevetése az európai harcra a beköszöntő orosz tél előnyeinek taktikai kihasználásával — több kárt, mint hasznot okozhat az angolszás-boisvista hadvezetőségnek.

tére jellemző, hogy az angol hatóságok elszállították a nőket és gyermekeket. A jelek szerint Singaport teljesen ostromzár alá vették a japán tengeri erők, a repülőök állandó bombatámadásai súlyos károkat okoznak. Tokiói hírek szerint Kína ellen várható egy általános támadás megindítása valamennyi frontszakaszon.

következett, amire Amerika 150 éves fennállása óta nem volt példa: a szenátus pénzügyi bizottsága felhatalmazta Rooseveltet az árak szabályozására.

beszélések eredménye csupán egy nyilatkozat, amelyet Amerika, Anglia, a Szovjet, a csunkingi kínai kormány és 21 más tengelyellenes kis nemzet írt alá, köztük a nemlétező Csehszlovákia, Görögország, Luxemburg, Norvégia, Lengyelország és Belgium, Jugoszlávia elmenekült kormányai. A közös nyilatkozat szerint minden katonai és gazdasági segédforrást latbavetnek a három hatalmi szerződés államai és azok barátai ellen s kötelezik magukat arra, hogy sem fegyverszünetet, sem különbékét nem kötnek az ellenséggel.

tos vereségeket az Afrikába küldött csapatok hiányzásának tulajdonítják. Miután az afrikai frontnak nincs különösebb jelentősége, a londoni lapok a rossz stratégia miatt, súlyos támadásban részesítik az angol kormányt.

A német hadijelentés tegnap ezeket közölte: a keleti front északi és déli szakaszán csak helyi csatározások voltak, a középső fronton a nagy hidegben is sikeresen hajtották végre a német katonák a szovjet támadások elhárítását. Igen sok támadás hiúsult meg. A légiőrszű eredményesen avakoztak bele a súlyos harcokba.

Az olasz hadijelentés az afrikai helyzetről ad képet. Agedábiában feltartóztatott az angol támadást, helyi csatározások voltak. Bardia hősi ellenállás után az ellenség túleréjével szemben nem tudta magát tartani. Sollumnál központosított tüzérségi támadás volt,

Aktatáska

FODOR-nál
Kossuth-utca 18.

Nápoly fölé angol repülőök hatoltak be és több bombát dobtak a városra.

Minden adózónak „testére szabják” az adót

Csikiz Béla pénzügyi államtitkár a Donau-európa legutolsó számában tanulmányt írt ezzel a címmel „Szociális szempontok a magyar pénzügyi politikában.” Kifejti benne többek között, hogy a szociális eszme új fejlődése irányt adott a magyar pénzügyi politikának és az egész gazdasági politikának. A magyar pénzügyi politika két úton igyekszik érvényre juttatni a szociális szempontokat: szociális adópolitikával és a nemzeti gazdaságnak olyan irányba való terelésével, hogy újabb munkaalkalmak teremtésével a gazdasági élet az igazságosabb jövedelemelosztás és az arányosabb fogyasztás céljait szolgálhassa.

A szociális adópolitika arányosabb és igazságosabb köztelherviselésre törekszik. Leglényegesebb szociális szempont az adóteher intézményes egyenlítése, amellyel szinte minden egyes adózónak testére szabják az adót, hogy a közteher ne szorítsa és ne akadályozza sem gazdasági tevékenységében, sem szociális kötelességében a 60 évnél idősebb kisiparosok az általános kereseti adótételnek csak a felét fizetik. A családi állapot fontos szempont a jövedelemadó megállapításában. A 30 évnél idősebb nem házas férfiak és nők 25 százalékkal több jövedelemadót fizetnek. A gyermekek száma a jövedelem és az általános kereseti adót illetőleg módosítja az adótételt.

A házádoban közvetve is könnyítéseket biztosított a pénzügyi kormányzat a többgyermekes családoknak: a házbirtokosnak 5 százalék kedvezményt ad a házádoban és járulékaiban, ha házukban a gyermekek száma az összes lakók lélekszámának legalább felét teszi ki.

A hadirokkant és hadigondozott egyszobás lakóháza nem esik házádob alá. Széleskörű illetékmentességet is élveznek a hadirokkantok. Egyéniesítésre törekvő adóztatásuk leglényegesebb intézkedése szociális szempontból a létminimum adómentessége és a progresszív adóztatás. Szociális intézmények létesítésének előmozdítására is számos rendelkezést ismer a magyar adópolitika.

Az államtitkár azzal fejezi be cikkét, hogy a magyar pénzügyi kormány folytatja adórendszerünknek szociális alapokra való helyezését, mert felismerte, hogy a jobb jövő kiépítésének az adópolitika is egyik eszköze.

Mindenkit érhet baleset, ezért a balesetbiztosítást senki sem nélkülözheti!

Tudományos Mozgó

Január 4-7. vasárnap, hétfő, kedd, szerda — 4 napig
A legújabb, legszebb, legérdekesebb magyar film, a:

Miért?

Főszerepben: Páger, Muráti, Hajmássy, Mihályfi, Vaszary, Greguss, Goll Bea, Makkay Laci

Kísérő műsorban:
Ufa és Magyar Híradó. Lángoló hegyek. Keleti veszedelem.

Előadók: 2, 4, negyed 7 és fél 9.

Rádiót megbízható magyar szak-üzletben vásároljon **BERKES IMRE** Petőfi utca — Posta mellett. TELEFON: 271

a káran

A magyar orosz harcterületen bolszevimegsoksorozza nemcsak a közrem ellen haüggyt is szolgaállást tönkretérjesző bolsze honmaradottak büszkeséggel mindent meglöki karral, a gitsünk rajtuk

S míg ők a nak, ilthon is dígy egy csünylommal renabekodas ellen, tösege egyetepöki karral, a országos mozaellen s arra to magyar ejon bele ezen

A gyönyörreszten jüggőveszi plakátokkiáltják a gyar hívek e pedig a fele A. C. rölen szinte nputott. S ma, den katoliku dek hanganra a hívek meg.

A A. C. gyözödbbe, ha a biztos gyööküzedelmről érzésü katoluden Istenhívcsatába. M káromkodás nagy bün tösség, jellenben... Hiszük, hogy segítsmehetünk; laadaskor a templomokból S mi törtélmával? A hirtelen, fe de mégis) romolja, ki vár és rem

Lehet ez sajnos — minden arcünkben, a kodásról i a török id éves török szokta megára — az Az előbbi István-fele a magyar gyűlölte az ma sincs Ezen ors

GLÓ

Vasárnap szerdai előző film.

Köl

Fő szerepben: Piri, Raffay, Kieg s Magyar Vízker

Harc a káromkodás ellen

A magyar nemzet hősi fiai az orosz harcleren küzdenek az istentelen bolsevizmus ellen. Erejüket megsokszorozza az a tudat, hogy nemcsak a közös ellenség, az orosz rém ellen harcolnak, de az Isten ügyét is szolgálják akkor, midőn a vallást tönkretévő, az istentelenséget terjesztő bolsevizmust letörik. Mi itt-honmaradtak szeretettel és igaz büszkeséggel gondolunk rajtuk és mindent megteszünk értük, hogy segítsünk rajtuk a hősi küzdelemben.

S míg ők az orosz mezőkön harcolnak, itthon is harc indult meg és pedig egy csúnya s már-már nagyhatalommal rendelkező ellenség, a káromkodás ellen. Az akciókatolika vezetősége egyetértésben a magyar püspöki karral, a mai napon indulja meg országos mozgalmát a káromkodás ellen s arra kér minden Istent szerető magyar embert, hogy kapcsolódjon bele ezen küzdelemben.

A gyönyörű kiállítás s a keresztben függő Krisztust ábrázoló művészeti plakátok már millió számban kiállják a jobb belátásra kész magyar hívek elé: Miért bántod? Alól pedig a felhívást: Ne káromkodj! Az A. C. röpirata a káromkodás ellen szinte már minden családhoz eljutott. S ma, Jézus neve napján, minden katolikus templomban szentbeszéd hangzanak el, melyeket bizonyára a hívek nagy tömegei hallgatnak meg.

A A. C. vezetősége meg van arról győződve, hogy ez a harc kimenetelére a biztos győzelem lesz, hisz olyan küzdelemtől van szó, ahol minden jó érzésű katolikus keresztény, de minden Istenhívő más vallású is be áll a csatába. Mindenki belátja, hogy a káromkodás nemcsak bűn s pedig nagy bűn az Isten ellen, furcsa ketősség, jellembeli hiba is az emberben... Hiszünk Istenben, jól tudjuk, hogy segítség nélkül semmire sem mehetünk; azért könyörgtünk a hálaadásakor olyan nagy számban a templomokban és újév első napján... S mi történik a káromkodás alkalmával? A megtévedt ember (talán hirtelen, felindulásában, haragjában, de mégis) azt az Isten szídjá és káromolja, kitől mindent kér, mindent vár és remél...

Lehet ez ritka eltévedés, de — sajnos — rossz szokás is, melyet minden áron ki kell irtani a nemzetünkben, mely — sajnos — a káromkodásáról is eléggé híres... De csak a török idők óta... A hosszú 150 éves török megszállás és rabiga alatt szokta meg a magyar — török mintára — az átkozódást, káromkodást. Az előbbi időkben épp a szigorú szent István-féle törvények miatt is került a magyar a káromkodást és szívből gyűlölte azt, miből úgy sem volt (s ma sincs senkinek) haszna... Ezen országos mozaikomba bekap-

GLÓRIA Filmszínház

Vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán. — Budapestet megelőzve. — A legújabb magyar film. Csak 16 éven felülieknek! **Kölcsönként férjek**

Fő szerepben: Simor Erzsébet, Vaszary Piri, Sillassy László, Bilicsi, Pethes Raffay, Szondy, Dajbukát, Juhász. Kiegészítőnek: **Keleti veszedelem.** Magyar Híradó. Keddtől Új Híradó. Vízkeresztkor 4 előadás.

csolódik a szentesi rk. egyházközség is és a plébánia épp a mai napon indulja meg szintén a küzdelemt a káromkodás ellen azon szent meggyőződésben, hogy a plébánia hívei teljes mértékben belekapcsolódnak az országos akcióba.

Ma délelőtt a plébánia templomban 10 órakor az ünnepi szentbeszédet a káromkodás ellen Nagy Elek hitoktató káplán mondja, délután 5 órai

kezdettel pedig dr. Maros János tanácsos-plébános vezeti azon engesztelő ájtatosságot, melyet ma ország-szerre végeznek.

A plébánia ezúton is felhívja az rk. egyesületeket, azok tagjait, de minden hívet, hogy jöjjen el ezen szentbeszédre délelőtt, délután pedig 5 órakor az ájtatosságra. Mindenki helyszínen kapja meg az ájtatosság szövegét.

Bonczos államtitkár újévi adománya a vármegyének és Szentesnek

Csongrád vármegye tulajdonában lévő hadikölesönkötvény címletek alapján vitéz dr. Bonczos Miklós belügyi államtitkár 15 ezer pengő államsegélyt utalt ki szegényügyi célokra. Ugyanezen az alapon Szentes városának szegényházépítési célra 10 ezer pengőt, Csongrád városnak szintén szegényház építésére 8000 pengőt utalványozott az államtitkár január 1-ével az alispán kezébe.

A Kormányzó postafőfelügyelővé nevezte ki vitéz Raskóy Dezső postafőnököt

A Hivatalos Lap szombati száma közli, hogy a Kormányzó a kereskedelem- és közlekedési minisztérium vezetésével megbízott iparügyi miniszter előterjesztésére a posta forgalmi szakán vitéz Raskóy Dezső postafőfelügyelőnek, a szentesi posta főnökének, a postafőfelügyelői címet és jellegét adományozta.

A megérdemelt előléptetés nagy örömet váltott ki nemcsak a szentesi posta tisztikarában és személyzetében, amely rokonszenves főnökének és vezetőjének kitüntetését látja benne, hanem megelégedést keltett városzerte, a közönség körében is.

Vitéz Raskóy Dezső Szentesre helyezése új korszak kezdetét jelentette postahivatalunk működésében. Nagy gonddal és fáradságot sem ismerő lelkiismeretességgel látott hozzá a felmerülő panaszok és nehézségek kiküszöböléséhez,

új szellemet vitt a posta falai közé s ennek következményeit hálálisan és megnyugvással tapasztalta a közönség. Mindenre kiterjedő figyelme maradandó nyomokat hagyott a posta működésében s nem rajta, hanem az özönvíz idejéből ittmaradt, már régen elavult műszaki berendezéseken múlt, hogy a telefon üzemében előforduló zavarokat nem lehetett teljes mértékben kiküszöbölni.

Vitéz Raskóy Dezső rövid itteni működéséhez fűződik a szentesi posta intézményének fejlesztése, a külterületi kézbesítés kiépítése, a telefon- és távirószolgálat körül bekövetkezett s a közönség kényelmét szolgáló újítások. A postafőnök érdemei közé sorozható a postáépület most tervbevetett kibővítése és átalakítása és a második postahivatal felállítását, amelyért pedig két évtizeden keresztül hiába harcolt a város közönsége.

Ma búcsuzik a szintársulat

Ma este tartja utolsó előadását Homokay Pál szintársulata. Innen a szomszédos Orosháza megy a szintársulat, ahol kedden, Vízkereszt napján nyitnak a Becskereki menyecske bemutatójával. A hathetes szentesi színiszezon jelentős anyagi deficittel zárult a színgazgatóra nézve, amelynek többféle oka van. Nem akarunk eléjjevágni a színügyi bizottság állásfoglalásának, ezért a színivad mérlegének megvonását későbbre halasztjuk el.

Több fiú született Fábiban, mint leány

Magyartés és Fábiansebestyén körjegyzői hivatala által készített kimutatás szerint a körjegyzőség-nél születési anyakönyvi bejegyzés történt 29. Házasságkötés 9 esetben volt, halálozás 11. A születések a következőképpen oszlanak meg nem és felekezet szerint: fiú 15, leány 14, ezek közül katolikus fiú 11, ref. 3, evangélikus 1, katolikus leány 9, ref. 4 és evangélikus 1. Házasságkötés reformátussal és katolikus katolikkal 4-4, evangélikus evangélikussal 1 pár.

Verekedés lett az italozás vége

Kenderesi Mihály, Berekhát 4/53. szám alatti lakos tegnap délelőtt feljelentést tett a rendőrségen Lakatos Kálmán berekháti lakos ellen testisértés miatt. A feljelentés szerint Szilveszter napján Kenderesi Lakatossal az egyik Rothermere utcai korcsmában szórakozott. Italozás közben összeszóvalkoztak, majd Lakatos Kálmán bicskát rántott és a bicska vasnyelével Kenderesit úgy homiokon ütötte, hogy az eszméletlenül esett össze a korcsma padlóján.

Kenderesi sérülése nyolc napon belül gyógyul. A rendőrség a verekedés ügyében megindította a nyomozást.

Hat betörést ismert be

Megírtuk, hogy Győri János, Eperjes 4. szám alatt lakó gazdálkodó tanyájában október közepén vakmerő betörő járt, ki a gazda távollétében az egész tanyaépületet kifosztotta. A csendőrség egy bizalmas közlés alapján elfogta a betörőt Almási István gazdasági cseléd személyében, aki valamikor Győri alkalmazottja volt. — Hosszas tagadás után beismerte a betörést. Kiderült, hogy ezen a betörésen kívül még hat esetben követett el betöréseket és lopásokat a szentesi tanyák között. A dektívek házkutatást tartottak Almási lakásán és megtalálták a lopott tárgyakat. A nyomozás befejezése után Almásit átadják az ügyészségnek.

Biztosítson tüzkár ellen, kára megtérül!

Mosott gépiről rongyot vesz lapnak nyomdája!

A népruházati akció

Közöljük az első száz juttatott névsorát

A ruházati akció folyamán kiosztásra kerülő anyagokra beérkezett igénylések egyenkénti elbírálása végett pénteken délután fél ötkor összeült a városházán a közellátási bizottság. Mintegy száz igénylést bíráltak felül s ennek eredményeképpen kiutalták az első száz igénylő részére az igényelt ruhaanyagokat.

Az első száz igénylő kérelmének elbírálásánál a bizottság úgy döntött, hogy a jelenben rendelkezésre álló ruhaanyagokból (flanell, kanavász, ing, zsebkendő) juttatásban részesíti a 3, 4, 5, 6,

9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 75, 76, 77, 78, 83, 84, 86, 85, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100 sorszám alatt felvett igénylőket.

A juttatásban részesülők az utalványokért hétfőn jelentkezzenek a Városháza 46-os számú szobájában és az utalvány alapján a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezeténél megvásárolhatják a

anyagokat.

Az ezután érkező népruházati anyagokat a közellátási bizottság hetenként kétszer fogja az igénylők részére kiutalni. A legközelebbi ülés január 7-én lesz. A bizottság az igényléseket a jelentkezések sorrendjében fogja elbírálni — lehetőleg oly módon, hogy minden arra rászoruló igénylő hozzájuthasson a szükséges ruhaanyagokhoz.

Az akcióra még továbbra is lehet jelentkezni a városháza 46-os számú szobájában délelőtt 8—10 óra között.

gyanútlanul átadta, tekintve, hogy Dósainak jó megjelenése volt s így semmi rosszra nem is gondolhatott.

Keresztesné feljelentése után néhány nappal jelentkezett a kis-

kunfélegyházi kapitányságon egy fiatalember, aki szintén feljelentést tett Dósai ellen csalás miatt, mert kölcsönkérte tőle vadonatúj sötétkék ruháját azzal, hogy a menyaszonyát megy meglátogatni Szentesre s egy nap mulva visszahozza.

A ruhával máig sem jelentkezett. Dósai ellen körözést adtak ki. A megkeresés alapján a szentesi rendőrkapitányság nyomoz Dósai után.

—o—

A Szentesi Takarékpénztár három erdélyi kötvényjegyzője nyert az első húzáson

Csütörtökön tartották meg az Erdélyi nyereségekötvény első húzását. A kiadott hivatalos jelentés szerint a 750 ezer pengős főnyereményt Tóth István nyugalmazott kultuszminiszteri államtitkár nyerte meg. A főnyeresemény után kihúzták a többi nyereseményeket és a húzás már az első napon végetért.

A szentesi nyereségekötvény jegyzők élénk figyelemmel kísérték a húzás eredményét és nem

is hiába, mert amint megállapítottuk, a szerencse három szentesi-re is rámosolygott, egy 1000 és két 500 pengős nyereseményben. Mind a három nyereseményt a Szentesi Takarékpénztár szerencsés kötvényjegyzői nyerték.

A hivatalos nyereségekötvény még nem érkezett meg, így eddig nem lehetett megállapítani, hogy 500 pengőn aluli nyeresemények közül kik nyertek Szentesen.

—o—

Feljelentettek egy tánciskolát árdrágítás miatt

Tegnap délelőtt szokatlan feljelentés érkezett a rendőrkapitányságra. Egy névtelen levélíró Kiss Károly szentesi táncos ellen tett feljelentést árdrágítás miatt. A névtelen feljelentő azt kifogásolta, hogy Kiss Károly magasan állapította meg a tánciskola beiratkozási díját s a „mai rendkívüli időkben a magas árak miatt szinte lehetetlenné teszi a fiatalság számára, hogy táncolni

tanuljon”.

A feljelentés sok derűtségre adott okot a rendőrségen, mert a közhasznú és a közönség érdekéért dolgozó intézmények történetében eddig még nem fordult elő, hogy a táncosnő valaki árdrágításért jelentse fel. Végeredményében a tánciskola és a tánc nem életszükséglet és aki nem bírja megfizetni a tánciskola díját, az ne járjon tánciskolába.

Furfangos csalót keres a rendőrség

Furfangos csalót keres néhány nap óta a szentesi rendőrkapitányság. A kiskunfélegyházi kapitányságtól kedden megkeresés érkezett a szentesi kapitánysághoz, amelyben arra kéri a rendőrséget, hogy állapítsa meg, hogy Dósai József munkanélküli csavargó

fiatalember, aki eredetileg szentesi lakos volt, Szentesen tartózkodik-e?

Dósai Kiskunfélegyházán Keresztes Józsefné fűszerkereskedőtől 450 pengőt csalt ki azzal, hogy fűszert és más gyarmatárakat szerzett részére. Az asszony a pénzt

Szidalmazta a rendőrt, ötnapi elzárásra büntették

Tegnap délelőtt hangos botrányt csapott a református parókia közelében Dandé Andrásné szentesi lakos Cukorjegyosztáson vett részt és mivel igen sokan voltak és várni kellett, türelmetlen kifakadásokkal zavarta a közhangulatot. Az inspekciónézó rendőr felszólította, hogy viselkedjék nyugodtan. Az asszony erre a rendőrt kezdte szidalmazni. Az őrszemes rendőr Dandé Andrásné elállította a kapitányságra, ahol nyomban a rendőri büntetőbíró elé került. A büntetőbíró Dandé Andrásné a hatósági közeg sértegetéséért ötnapi elzárásra ítélte.

Mérgező-e a másodszer kifőzött tea?

Az egyik orvosi újság foglalkozik a tea mérgező hatásával. A mai takarékoskodó világban a teát sokhelyen kétszer, háromszor is forrázzák, de — egyesek szerint — ez egészségtelen, mert a későbbi felöntések mérgező hatásúak.

Az orvosi szaklap megállapítja, hogy a tea általánosságban 1.8 százalék theint tartalmaz. Ha 180 gramm teát egy liter 50 százalékos forróvízzel leöntenek és

öt percig ázni hagyják, a felöntésbe 0.91 gramm thein jut. Ha megismétlik a felöntést, a második és harmadik forrázás után 0.74 gr. thein kerül a lébe.

Megállapítható tehát, hogy a későbbi felöntések, illetve forrázások nem mérgezőbb hatásúak, ellenben sokkal kevesebb zamatot tartalmaznak, ami azzal magyarázható, hogy a későbbi felöntésekbe már kevesebb jut a teából.

Nagy sikerrel zárult a Népművelés angora gyapjúfonó tanfolyama

Szombaton délután ért véget a Népművelés angora-gyapjú fonó tanfolyama. — A 41 beiratkozott hallgatón kívül igen sok érdeklődő is látogatta az előadásokat és a gyakorlati bemutatásokat. Az előzőről gyakorlatlan ujjakra összpontosított figyelem nem engedte meg, hogy mással is törődjenek a hallgatók, de később, a tanfolyam végén már vidám nótaszóval igyekeztek a régi fonók hangulatát is visszavarázsolni a fonóba. A tanfolyam elérte, hogy a Közjóléti Szövetkezet által nyújtott segítséggel városunk igen sok munkás keze fog télen nem tétlenkedni, hanem vagy a sajátmaguk által termelt gyapjút feldolgozni, vagy pedig a Szövetkezettől kapott anyagot megfonni és így biztosítani a mellékjövedelmet a család számára.

Népművelés központi előadótermében (Kossuth-tér 5., emelet) — mindenki által megtekinthető az angoragyapjúfonás módja és ott be is szerezhető a Szövetkezettől a város angoragyapjú termelői és megfonói által előállított angoragyapjúfonál.

Itt említjük meg, hogy az angoranyúltenyésztési tanfolyam 50 hallgatója is szorgalmasan látogatja a Népművelés tanfolyamát. Minden vasárnap délután 4 óra-
kor tartják az előadásokat, azoknál érdeklődőket is szívesen látnak.

A gyümölcsfaápolási tanfolyam 41 beiratkozott hallgatója minden kedden és pénteken gyűl össze este 5 óra-
kor a központi előadóteremben. Ezen a tanfolyamon is szívesen látnak minden érdeklődőt.

Még január hó folyamán a

Legolcsóbb, legjobb italok a Topogóban Kossuth utca 34.

Tea rumok, finom likőrök, kiskunfélegyházi pálinkák féldecije 24, 28, 30, 34 fill.

Kitűnő Kassai csapolt sör: 2 deci 20, 3 deci 30 fillér. Fél literes üveg sör 48, 1,5 liter családl üveg sör 146 P.

Ó-rajborok 1 liter 170 P-től, 2 deci 34 fillértől.

2 deci málna, citrom, narancs fröccs 18 fillér.

NAGY FERENC

rum- és likörgyár, pálinka, bor, sör nagykereskedés.

Egy liter édes musti 160 fillér.

Nyelvek...
tos beszédre...
torban című...
a hurkát, me...
megtisztított...
széről, de ki...
azóta is, mi...
ezek az apró...
hízó mindig...
dísznő makk...
mondás és m...
felettünk, a...
a terhes fell...
gyakrabban...
dám dísznő...
váratosabb...
dísznőtor leg...
ban ritkább...
ennek arány...
többi jófalat...

A nagy...
számba men...
beli idegen...
használatk...
abba a csal...
ban ünnep...
csne. A vas...
nem is az...
hogy nincs...
kiváltságos...
rosi élet, m...
össze a kett...
elvezette...
ládi esemén...
vény is, an...
lehetőleg sz...
is, mert há...
A sáfalú-s...
legalább is...
dísznőtor...
vett, az m...
vén a szó...
mennyé av...
szőlőig, a...
ból és az...
kusz, nagy...

Még sz...
hentes, ak...
koma, de s...
amivel a...
nem pohár...
üveget. M...
jinkéért”...
ha a bába...
is, ha esk...
ne pájinká...

A szal...
clébe, mer...
és jóideig...
konzervati...
szék” is...
ben a súly...
úgy lefog...
csület jár...
akkurátus...
gor a Gö...
le akartal...
donyi ezt...
totta, de...
bizonyítva...
azt a sze...
ember fog...
és a hent...
degen, üz...

Aztán...
nyáját m...
is sorra...
ben, oda...
a munka...
goznak s...
akkor eg...
őreg han...
nem kap...
van, mir...
hűszedés...
ebédidő...
amikor a...
zsirolvas...
holnap i...
Teru...

Disznótör

Nyelvek és fülek — csend, figyelem. Szóm fontos beszédre emelem! — Így kezdi Petőfi a Disznótörben című versét, amelyben felköszönti a sonkát, a hurkát, meg a gömböcöt, ami természetesen nagy megtiszteltetés ezeknek a jó falatoknak Petőfi részéről, de kijárt ez a nagy megtiszteltetés azelőtt is, azóta is, mivelhogy a magyar ember étrendjéből ezek az aprólékok soha sem hiányoztak, sőt egy-két hízó mindig megakadt az ólában télire. Ősztővér disznó makkal álmódzik — mondja a találó közmondás és most, hogy megnehezült az idők járása felettünk, a pocák felől pedig némileg elvonultak a terhes felhők, természetes, hogy a mi eszünk is gyakrabban állapodik meg a régi jóvilágban, a vidám disznótöröknél, mert úgy van, hogy annál kívánatosabb valami, minél inkább hiányzik. Hát a disznótör legalább is a régi jó disznótör mostanában ritkábban esik s bizony a nagyrabecsülésünk ennek arányában nő a sonka, a kolbász, meg a többi jófalat irányában.

A magyar ember háztartásában szinte ünnepszámba ment mindig a disznótör. Ha egy másországbeli idegen látná, hogy itt sokszor a vasárnapot használják fel a disznótör megrendezésére, könnyen abba a csalódásba esne, hogy itt miálunk valóban ünnep a disznótör. Itt azonban egy tévedésbe esne. A vasárnap nem disznótörözésre való idő, nem is az ünnepélyességet jelenti. Jelenti azt, hogy nincs becse a vasárnapnak, de nincs semmi kiváltságos jelentősége a disznótörnek sem. A városi élet, meg talán a mindennapi robotolás hozta össze a kettőt, de bizonyos, hogy ezzel mind a kettő elvesztette ünnepi színezetét. Hogy mennyire családi esemény és ünnep a disznótör, mutatja a törvény is, amely elrendeli, hogy erre az alkalomra lehetőleg szünetet kell adni az iskolás gyerekeknek is, mert hát ki fogja akkor a hízó fülét, farkát.

A sefalú-seváros település kiöli a romantikát, vagy legalább is elszíntelenedett, azért, ha valaki igazi disznótört akar látni, amilyenben Petőfi is részt vett, az menjen falúra. A falusi népnek kevés lévén a szórakozása, igyekszik minden dolgot eseményé avatni a lekvárfőzéstől kezdve a szöszdörzsölőig, a fonóig. Azért lett ünnep ott a disznótörből és az ma is, mert ott nincs színház, mozi, cirkus, nagyvásár és sok más egyéb.

Még sötét van, amikor megjelenik a háznál a hentes, aki vagy a jószomszéd, vagy a sógor, a koma, de semmiesetre sem fizetett munkás. Az első amivel a hentes fogadják, egy kis „pájinka”, de nem pohárból, hanem csak úgy sorba, megrázva az üveget. Mert a falusi magyar ember akkor is „pájinkaért” ballag, ha halott van a háznál, akkor is, ha a bába szép, egészséges gyereket jelent; akkori is, ha esküvő, keresztelő esik, hát hogyne kezdődne pájinkával a disznótör is.

A szalma már jóelőre oda van készítve az ól elébe, mert a perzselőgépet még nem ismeri a falú és jóideig még nem is fogja ismerni a maga erős konzervatívizmusában. Aztán ott áll már a „mosószek” is, egy négy lábú szek, amelyen máskülönben a súlykolást végzik szapuláskor. Azt, hogy csak úgy lefogjuk a disznót a földön, annál több becsület jár ki neki. Fel kell azt tenni a mosószekre akkurátuson, nehogy úgy járjon, mint Durbins sógor a Göre Gábor történetében, akit tudvalevően le akartak szúrni a disznó helyett. Nehai jó Gárdonyi ezt csak elképzelte így és erősen felnagyította, de lehet, hogy később restellte is, hogy ilyen bizonyítványt állított ki a falusi magyarról. Nem, azt a szegény, kivégzendő párat négy-öt markos ember fogja, teszi fel a székre nagy visítás közben és a hentes tempósan döfi be a kést, nem olyan ridegen, üzletiesen, mint város helyen.

Aztán ég a szalma bőségesen, városban egész nyáját meg lehetne vele perzselni. Közben az üveg is sorra jár, hiszen halott van. Ha meg nincs kézben, oda van állítva a hóba, hogy hüljön. De meg a munka eleinte szaporán, mert mingyárt harangoznak s ha a sódar nincs kivéve harangozásra, akkor egy a harangozót illeti. Meg is jelenik az öreg hamarosan, nem ugyan a sódarért, mert azt nem kapja, de egy kis itóka neki is kijár. Földél van, mire bekerül a disznó a házba és kezdődik a hússzedés. Tempósan megy ez, közben elérkezik az ebédidő, aztán egy kis poharazás. Sötét este van, amikor a kolbász-hurkatöltésre kerül a sor. De a zsírolvasztás már csak másnapra marad, Nap lesz holnap is. Van ráérő idő holnap is.

Természetesen a vacsora az ünnep fénypontja,

amikor jön a friss orjaleves, a hurka, kolbász stb. Biz éjfélre jár az idő, mire befejeződik a vidám ünnepe. A bor kitesz magáért. Olyan jókedv kerekedik, mintha lakodalom lenne. A kolbász fenn a rúdon, a szalonna sóban s a teknőben két hatalmas gömböc duzzadozik. Gömböc! A városi nép nem is ismeri ezt az ingyenc falatot. Vércs kása, pofacsont, meg egyéb porcogós apróság kerül a gyomorba jó fűszeresen: Ez az a híres

falusi disznótör-termék, amit Petőfi is emleget. Meg is érdemi, mert tormával főzve valóban megcsiklandozza az innyeket.

Evszázadok nem változtattak semmit a falusi disznótörök előírásán. Megy évről-évre, mindig úgy, ahogy a régiek csinálták. De valószínű, hogy a közellátási miniszter ebbe is bele szólt. A romantikát bizonyára megnyírhatta. Lehet, hogy a gömböcnek is befellegzett. Kár érte!

India veszélyben!

A távolkeleti események gyors ütemben való kifejlődése mindjobban előtérbe helyezi az indiai kérdést. Ma India keleti kapujában, Szingapur előtt tombol a harc az erősen támadó japán és a védekezésre kényszerült angol távolkeleti haderő között. Japán szárazföldi erők a Maláji-félszigeten áttörve már Burma területén is harcolnak s északra, a szárazföldről Szingapurt teljesen bekerítették.

Londonban egyelőre elég komolyan ítélik meg a délkinai tenger medencéjében lezajló eseményeket és joggal, mert Anglia távolkeleti hadereje korántsem lesz képes a japán előretöréssel szemben eredményre való kilátással ellentállni. Erre mutatnak különben is Burma az angol elgondolások, melyek a távolkeleti haderő megrősítésével foglalkoznak. Már rövidesen a hadműveletek megindulása után hírek érkeztek bizonyos nemzetiségi alapon megindult mozgalmakról Indiában, továbbá angol ellenrendszabályokról, melyek lényege abban a megállapításban domborodott ki, hogy Anglia — bármilyen történelmi is a délkinai tenger medencéjében — Indiát minden körülmények között tartani fogja.

India jelenti Anglia számára az életet, a megélhetés lehetőségét. Az indiai császárság látja el az angol szigetországot többek között gyapottal, teával, rizsszel és olajmagvakkal; kivitelének kb. 60 százaléka Angliába megy. India jelenti továbbá az angol befolyást Távolkeleten és a hidat, illetve öszekötőkapcsot az anyaország s annak távolkeleti gyarmatai és domíniumai között. India elvesztése egyenlő az angol távolkeleti hatalom teljes összeomlásával.

India kizárólagosan tengeren át közelíthető meg, miután használható szárazföldi öszekötöttései sem keleti, sem nyugati, sem pedig északi irányból nincsenek. Egy-két kivétellel nagyobb városai is a tengerparton fekszenek. India védelmi vonala tehát a tengerpart s eredményesen csak onnan támadható meg. Ebből következik, hogy India védelmére elsősorban tengeri és légi haderők kelljenek, ugyanúgy, mint megtámadására. A szárazföldi erők csak akkor juthatnak szerephez, ha a két ellenséges hajóhad és légiflotta küzdelme a védekező fél vereségével végződik.

Anglia a tengely ellen viselt háborúja folytán kénytelen tengeri és légi haderői zömét az Atlanti-óceánon és részben a Földközi-tengeren alkalmazni, míg Távolkeleten csak alárendelt erőket tartott. Ezeket — a japán bonyodalomra tekintettel — a közelmúltban földközítengeri hadereje novására némileg megerősítette. Amint tudjuk, Japán meglepő erőteljes támadása a délkinai tengeren már a hadjárat első napjaiban halálos csapást mért az angol tengeri és légi haderőkre. Nincs kizárva,

hogy jelen pillanatban bizonyos angol hajóegységek és repülőalkulatok útban vannak vagy a Földközi-tengerről, vagy az Atlanti-óceánról Szingapur felé. Ezek azonban semmi esetre sem fogják Japán fölényes helyzetét elvitathatni, mert a japán hajóhad és légierő zömével fognak szembekerülni, miután a Csendes-óceán keleti felében, az USA ottani hadihajóhada és légierője fölött aratott döntő japán győzelem ott nagyobb erők alkalmazását egyelőre feleslegessé teszi.

Az Indiában állomásozó szárazföldi haderők létszámviszonyaira vonatkozóan csak következtetni lehet, miután részletes adatok nem állanak rendelkezésre. A háború előtt Indiában kb. 50.000 főnyi hadsereg állott, megfelelő légierővel együtt. Az 1939. évi mozgósítás befejezése után kereken 250.000 főre rúgott a hadsereg létszáma. Azóta indiai csapatok harcoltak 1940-ben nyugaton, 1941-ben Észak-Afrikában és a Balkánon, míg napjainkban az északafrikai angol haderő tekintélyes része ugyancsak indiai csapatokból áll. Ez arra mutat, hogy a jelenleg Indiában állomásozó és Wawell tábornoknak alárendelt erők létszáma ma valószínűleg nem haladja meg a 200.000 főt. Ezek elhelyezése ugyancsak ismeretlen, — tudjuk azonban, hogy az indiai vasúthálózat lehetőségeket nyújt csapateltolásokra Elő-India partvidéke mentén. Hátsó-India angol kézben lévő és legjobban veszélyeztetett nyugati partvidéke e tekintetben mostoha helyzetben van, mivel a vasút csak Calcuttaig vezet. Onnan le egészen a Maláji-félszigetre szárazföldi erők kizárólagosan gyalogmenetben volnának eltolhatóak, ami viszont az óriási távolságokat és a rossz útviszonyokat nézve — Calcutta, Thaiföld déli határa, több mint 1500 km, — komolyan számításba sem jöhet.

Összefoglalólag megállapítható tehát, hogy India hathatós védelmének alapfeltételei belátható időn belül nem is lesznek megteremthetők, mert

1. Anglia nem rendelkezik Távolkeleten olyan tengeri és légi haderőkkel, melyek Japán esetleges előretörését az Indiai-óceánba és partraszállását Elő-, vagy Hátsó-India bármely pontján megakadályozhatnák.
2. Anglia egész hajóhada és légierője, Atlanti-óceáni és földközítengeri lekötöttsége folytán, nincs abban a helyzetben, hogy távolkeleti erőit lényegesen megerősíthesse.
3. Az Indiában álló angol szárazföldi és légierő, amennyiben megfelelő kötelékekkel idejében a veszélyeztetett pontokon összefogható, magát a partraszállást talán meg tudná akadályozni.

A támadó fél szemszögéből nézve a dolgot, hadműveletek India ellen csak akkor jö-

hetnek egyáltalán tekintetbe, ha Szingapur el-
esett és a Maláji-félsziget japán kézbe került.
Akkor nyílik meg a kapu az Indiai-óceánra,
akkor futhat be oda a japán flotta és kezdhet
meg esetleges hadműveleteit India ellen. Jós-
lásokba nem bocsátkozom s azért csak azt
óhajtom leszögezni, hogyha egyáltalában sor
kerülne Japán előretörésére India ellen, az

nem viselhetné magán nagy területek meg-
szállásának és széles arcvonalak előnyomulá-
sának jellegét. Csak arról lehetne szó, hogy
Japán egyelőre kézbe veszi, elfoglalja India
fontosabb kikötőit s ezzel gyakorlatban elvágja
azokat a kötéleket, melyek Indiát Angliához
kapcsolják.

Hozzunk még egy kis áldozatot az új évben...

Nehéz, gondterhes, munkában és küzdelemben
egyaránt mozgalmas évet zártunk le az 1941-évvél.
Volt idő az elmúlt évben, amikor úgy éreztük,
hogy nem bírjuk tovább a kálváriajárást, de a ma-
gyarok Istene megacélozta erőnket és adott erőt,
reménységet, biztatást és tovább folytattuk a gol-
gotha-járást. Talán soha sem szorult rá annyira
a magyar kézműves iparosság arra, hogy az újévi
jókívánság teledésbemenjen, mint ma. Máskor is
volt nehéz helyzetben, hiszen évek hosszú sora óta
szenvet a válság súlya alatt, de talán soha sem
kellett annyira a segítség, mint éppen most.

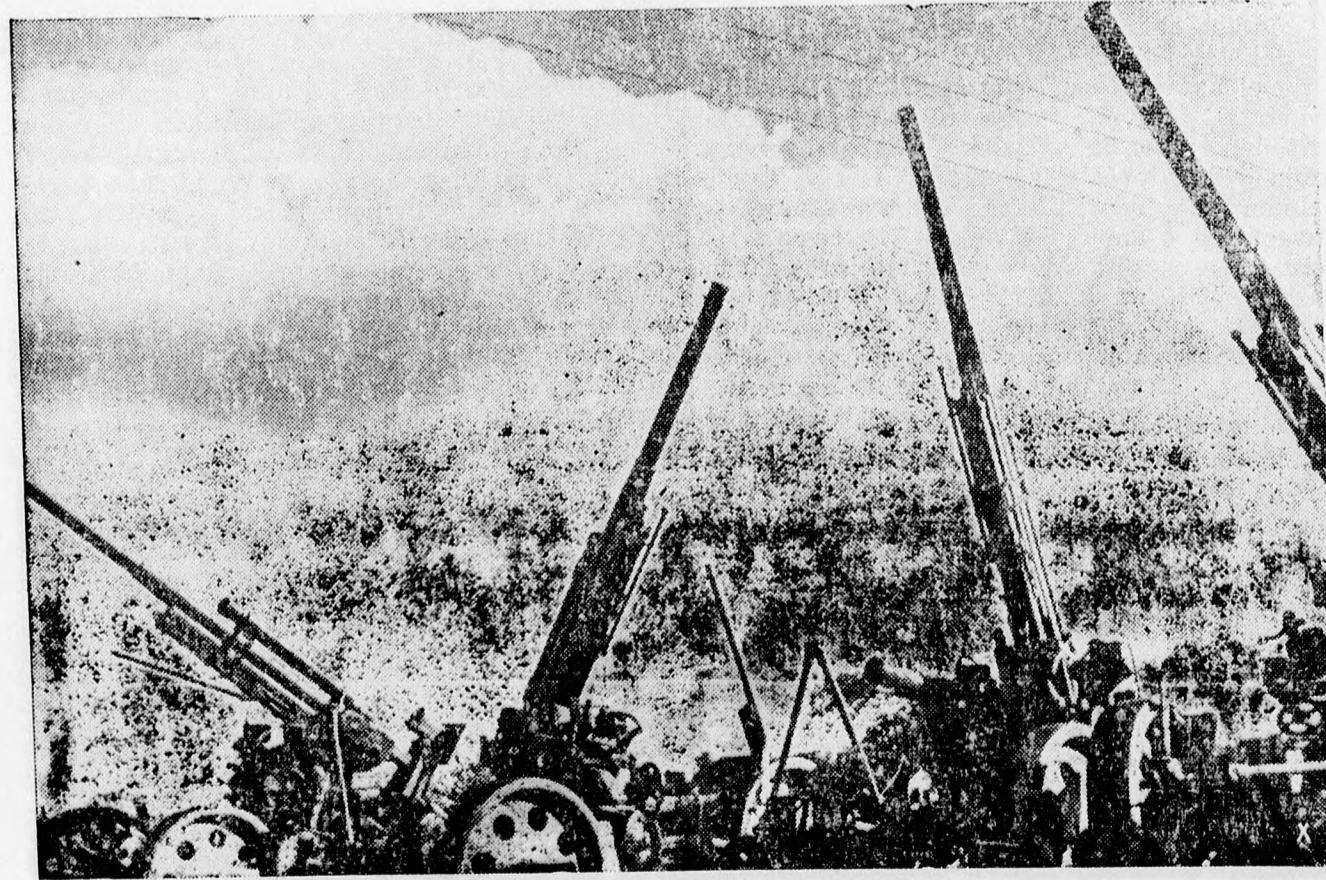
Ha nyitott szemmel figyeljük a rohanó életet,
csodálkozással állapítjuk meg, hogy mennyit fejlő-
dött az évről-évre a technika, a tudomány; az embe-
riség szinte korlátlan ura a természetnek. És ha
nézzük a magunk életét, önként felvetődik benn-
ünk a kérdés, miért nem tud a magyar kézmű-
iparosság a fejlődésnek erre az útjára lépni, helye-
zete miért hanyatlak évről-évre lejjebb és lejjebb.
Nem mindig a sokat emlegetett gazdasági válság az
oka ennek, hanem van egy közelebbi választófal
mely bennünk van amelyet, ha le nem döntünk,
biába várjuk és keressük a jobb sorsot, a szebb jö-
vőt, azt elérni sohasem tudjuk. Tény, hogy a mai
élet nehéz és a háborús küzdelmekkel teljes válság-
nak egyik legfőbb oka a nyersanyag hiánya, mely
számtalan iparos embert ítél munkanélküliségre.
Tény, hogy a magyar kézműiparosság sohasem áll-
tott olyan közel az elmerüléshez, mint napjainkban,
hogy sok kisipari egzisztencia ment tönkre az elmúlt
év folyamán is. Tény, hogy örökké vérző sebe
a kézműiparosságnak az OTI, a kontárkérdés, az
árrombolás, a tisztességtelen verseny kérdése és
vele sok-sok fel nem sorolható baj, teher, melyek
olyan súlyos keresztet, hogy ha nem jön idejében
segítség nem egy hasznos és értékes kézműiparos
válk, mint adófizető polgár, mint államfenntartó
erő — értéktelenné ... De mikor meglátjuk és
megállapítjuk, nem szabad elfelejtenünk arról
sem, hogy a baj nem csupán itt van, nem csupán
külső körülmény az, amely orvoslásra vár, hanem
van egy belső baj, mely súlyosabb és nehezebben

gyógyítható és az bennünk van. Ezt kell meglát-
nunk, ezt kell feltárnunk, mert a legkiválóbb orvos-
tudomány is kárba vész, ha a beteg nem akar
gyógyulni, ha eltitkolja a kóros betegség okozóját.

Nézzünk hát magunkba, amikor új évbe lé-
pünk és igyekezzünk, hogy a bennünk elhatalma-
sodni akaró baj ne nőjön a jövőt megsemmisítő
tengeré.

De hogy ezt megtehesük, áldozatot kell hoz-
nunk. Áldozatot hozni pedig ma, nagy szó. Mégis
meg kell cselekednünk, meg kell próbálni, ha ne-
hezünkre esik is. Miben áll ez az áldozat? Abban,
hogy kapcsoljuk ki a személyeskedést, az átkos
széthúzást. Ne lássunk a felebarátunkban mindig
csak ellenséget, hanem lássuk meg benne a jó szán-
dékot, a nemes törekvést, melyet a köz érdekében
áldoz fel. Segítsünk neki, fogjuk meg kezét és te-
remtsük meg végre az iparosság közt is a megérté-
sen, a közös baj felismerésén alapuló egységet.
Fogjuk meg egymás kezét, fogjunk össze, míg nem
késő, mert a magyar kézműves iparosság azért
nem tud magasabbra emelkedni, azért nem tud a
fejlődéssel előre haladni, mert nem a közérdeket
tartja mindenekfelettvalónak. Sajnos, ma is dül
az iparosság közt is személyi harc, a minden mun-
kát meggátoló személyeskedés. Egyéni, feltűnni és
kiténni vágyás tüze hevíti az embereket és nem
látják be, hogy úgy nem lehet csatát nyerni, ez-
által a közérdeknek okoz sokszor pótolhatatlan
vesztést.

Ezt láttam és tapasztaltam helyi viszonylatban
az Ipartestület életében az elmúlt évben. Van itt is
sok-sok baj, amelyet azonban egy kis jóakarattal,
egy kis áldozattal el lehetne tüntetni. Személyes
harc dül az iparos egyesületek között, mindenik
a maga egyéni boldogulását, híúságát félti és nem
gondol azzal, hogy ezáltal mindnyájuk közös alap-
ját, magát az össziparosság érdekképviseleti szer-
vét az Ipartestületet gyöngíti. 20 éves sérelmet em-
legetnek, melynek eredménye azután az, hogy a
működő 5 egyesület között, az Ipartestület a leg-
gyengébb és legszegényebb. Én a békét szeretném
szolgálni, mikor rámutatok a baj igazi okára ...

Képek a háborúból.

Alhoz, hogy a szentesi Ipartestület méltó legyen
régiről jó hírnevéhez és biztosítani tudja további fenn-
maradását, áldozathozatalra van szükség, úgy a
benn működő egyesületek, mint az egész iparosság
részéről. És pedig nem többről és nem kevesebb áldo-
zatról, minthogy szűnjön meg a kettős házigazda
uralma és a tagok jószívvel fizessék tagsági díjaikat,
mert ne csodálkozzunk, ha ezt nem tesszük meg,
hogy egyszer az Ipartestület kapuit zárva találjuk,
mert anyagilag nem tudja viselni a mindinkább
röhezedő terhet.

Ne keressünk régi sérelmeket, ne követeljük
régiről jogokat, ami talán nem is illet meg bennün-
ket és főleg ne sorvasszuk el az Ipartestületet, mely
egész Szentesi iparosságáért van, hanem hallgassuk
meg az idő szavát és szakítva minden előítélettel
fogjuk meg egymás kezét, mint magyar emberhez
illetik és míg nem késő, siessünk az egyetlen házi-
gazda segítségére és anyagilag is erősítsük magát
az Ipartestületet.

Ma sem tudom megérteni, miért van kétféle
választva a szentesi iparosság úgy lelkiileg, mint
gazdaságilag. Van az Ipartestület, mely közel 1000
iparos ügyét intézi, tisztviselőket tart, nyersanya-
got szerez az iparosságnak és csupán a tagdíjakból
él, mely tudjuk, milyen soványan és szerényen fo-
lyik be. Az 1932. évi törvény jogot ad arra, hogy az
Ipartestület bevételi többletét úgy fokozza, hogy
italmérésre ad neki jogot és hogy házbérvédelmé-
ből törlessze esetleges adósságait. Ez utóbbi közül
egyik sincs az Ipartestület birtokában, hanem azt
egy szűkebb körű baráti, társadalmi kör tartja ma-
gáénak, a Szentesi Iparos Kör. Minden tisztelem
és nagyrabecsülésem e Kör iránt, de kérdem, miért
nem lehetne ez fordítva is. Igaz, hogy az Iparos
Kör volt annak idején, mely építkezett és a bevéte-
leket erre fordította. De ma nem épít és évek óta
másképpen hasznosítja az évente tekintélyes össze-
gű bevételi hasznot. Ez az egyesület tehát elég gaz-
dag ahhoz, hogy további fennmaradását biztosítsa.
Viszont az Ipartestület nagyon-nagyon szegény.
Látni fogjuk a költségvetés összeállításánál.

Két út áll előttünk, hogy a jövő évre, illetve az
1942. évre biztosítani tudjuk a költségvetést, vagy
a tagsági díjakat emeljük a kétszeresére, vagy az
Iparos Kör belátva nehéz helyzetünket, segítsé-
günkre siet és önként lemond a javunkra az ital-
mérési jogról és visszaadja az Ipartestületnek. Van
egy harmadik megoldás is, de ez szomorú: becsukja
kapuit örökre. A mai helyzet azonban tarthatatlan.
Vagy az egyik, vagy a másik egyesület él, de a
kettős házigazda uralma tovább nem tartható fenn.
Ez nem azt jelenti, hogy az Iparos Kör nincs többé
és nincs rá szükség. Ellenkezőleg, továbbra is épp
úgy működhet, mint eddig és örök lakást biztosít
számára az Ipartestület, csupán arról van szó,
hogy az atyának szüksége van azokra a bevételi
forrásokra, mely eredetileg is őt illetné meg és
most kéréssel fordul a fiúhoz. Ez esetben tagsági
díj felemelése helyett, azok csökkentése lenne idő-
szerű.

Én hiszem és bízom abban, hogy ezt jó szívvel
és megértéssel veszik az illetékesek és minden jóra
fordul. A két testvéregyesület megbékél egymás-
sal. Hiszen nem nagy dologról van szó, csak egy
kis jóindulatról, egy kis megértésről, egy kis áldo-
zatról, melyet azonban a közérdek szempontjából
erkölcsi kötelességünk meghozni. Én, kis pont va-
gyok e két hatalmas tábor között, de mint felelős-
ségletes hivatásom előírja, gondoskodnom kell az
iparosság jövő érdekéről és lelkiismeretfurdalásom
lenne, ha nem most tenném a békességre hívó
szót, az újév küszöbén, az új költségvetés megszer-
kesztése előtt. Lehet, hogy sokan igazat adnak ne-
kem, lehet, hogy nem. Nem baj. Én megtettem a
magam kötelességét, megmutattam az utat, mely a
jövőt munkálja, ha nem hallgatják meg, az nem
az én bajom, azért majd felelnek az illetékesek.
Iparos testvéreim! Becsüljük meg egymást, tisztel-
jük, szeressük egymásban a magyart és iparost,
tartsunk össze, teremtjük meg a közös egységet,
mert ezt követeli meg tőlünk az Isten, a Haza és a
tiszt magyar ipar.

Nem szokásnak teszek eleget és nem sablon-
szerűen járok el, hanem ezeknek a gondolatoknak
jegyében szívem mélyéből kívánom: adjon a Min-
denható Isten a magyar kézműves iparosságnak és
a szentesi Ipartestületnek, ennek minden tagjának
a réginél szebb, melegebb és boldogabb ul-
esztendőt.

PETŐ JÓZSEF
ipartestületi jegyző.

Száz eszté-
nyi tonnatartó
mint amennyi
süllyesztettek,
és mennyi nu-
olyan nagy n-
ember ki nem

Igaz, hogy
körül süllyedt
méter mély,
het hajóroncs
még valahogy
majd 100 mé-
kal ki lehet
de hadihajóká
modern páncé

El sem tu-
hossan emeln
Bismarck ron-
sége süllyed
lehetne őket
kötélek súlya
alig bírják a
ség volna.

Tudjuk,
den négyszög-
gram víznyo-
atmoszféra n-
levegő nyom-
(kerék szám-
egy négyszög-
négyszögmeté-
100 cm, tehát
négyszögcent-
tiz tonna! E-
tiz métermá-
mély víz fer-
megterhelt s

De ez m-
mélységben
tonna nehez-
a nagy hajó-
tek, tehát a
méternyi te-
Elképzelhete

Amikor
minden oly-
zárva. Tegy-
és értékek
voltak. Enn-
és nagyobb
mélyebbre c-
tató nagy
fala beszak-
kiszorítja a
süllyedés u-
buborék bu-
üzenete a s

A nyol-
vagy nem
dobozok és
valamelyik
dent elzár-
sébeesett,
résen, kul-
kedik a lé-
berek vagy
következé-
pusztulnak

A sül-
hosszterge-
séggel, de
is jön s l-
rohan a m-
méter mé-
nyitl óceá-
le a fény-
200 méter-
lehet lát-
a legdona-
már fény!

Tökél-
mélységbe
Belenyom-
ba. Ez az
kopikus l-
van, de ő-
ami nem
finom po-

Az elsüllyedt hajó

Száz esztendővel ezelőtt talán nem is volt anynyi tonnatartalma az összes hajóknak a földön, mint amennyit eddig már ebben a háborúban elsüllyesztettek, Mennyi acél, mennyi alumínium, réz és mennyi munka süllyedt el a tenger fenekére, olyan nagy mélységekbe, hogy onnan soha többé ember ki nem emelheti.

Igaz, hogy a legtöbb hajó talán Nagy-Britannia körül süllyedt el s ott a tenger „csak” 100—200 méter mély, de már ilyen mélységből sem igen lehet hajóroncsot kiemelni. A fejlődő technikával azt még valahogyan talán el tudjuk képzelni, hogy majd 100 méter mélységből valami óriási horgokkal ki lehet emelni kereskedelmi hajók roncsait, de hadihajókat aligha, mert ezeknek roppant erős, modern páncélzata rettenetesen nehéz.

El sem tudjuk képzelni, hogy valaha is ki lehessen emelni az óceán fenekéről a Hood vagy a Bismarck roncsait hisz azok több ezer méter mélységre süllyedtek le, onnan pedig már azért sem lehetne őket kihalszni, mert a leeresztett drótkötelek súlya akkora, hogy már önmagukat is alig bírják el. Megtalálni is majdnem lehetetlen-ség volna.

Tudjuk, hogy tíz méter mély víz fenekén minden négyzögméter területre éppen egy kilogram víznyomás jut. Ezt a nyomást szoktuk egy atmoszféra nyomásnak nevezni, mert valóban a levegő nyomása a tenger szintjében éppen ekkora, (kerekek számban.) Hatalmas nagy nyomás ez. Ha egy négyzögméterre 1 kilogram, akkor egy négyzögméterre 10.000 kilogram, mert egy méter 100 cm, tehát egy négyzögméter $100 \times 100 = 10.000$ négyzögméter! Tízezer kilogram annyi, mint tíz tonna! Egy lovasszékér nem bír el többet, mint tíz méternyomás, tehát egy tonnát, ezért a 10 méter mély víz fenekén minden négyzögméterre 10, jól megterhelhet székér egész súlya nehezedik!

De ez még csak 10 méter mély víz! 100 méter mélységben már 100 tonna, 1000 méterben 1000 tonna nehezedik minden négyzögméterre! Ám ezek a nagy hajók 4—5000 méteres mélységekre süllyedtek, tehát abban a mélységben minden négyzögméternyi területre 4—5000 tonna súly nehezedik. Elképzelhetetlen nagy nyomás ez!

Amikor a hajó elkezd süllyedni, a víz megtölti minden olyan üregét, ami nincs légmentesen lezárva. Tegyük fel, hogy a legföltettebb műszerek és értékek valami légmentesen záródó szekrényben voltak. Ennek a szekrénynek falára mind nagyobb és nagyobb nyomás nehezedik, amint a hajó mind mélyebbre és mélyebbre süllyed. Végre olyan irtózatató nagy lesz a nyomás, hogy a páncélszekrény fala beszakad, a tengervíz behatol a szekrénybe, kiszorítja onnan a levegőt s a víz felszínén az elsüllyedés után 10—20 perc múlva hatalmas levegőbuborék buggyanik föl, a páncélos óriás utolsó üzenete a szép világnak.

A nyomás következtében a bedugaszolt üres, vagy nem egészen tele palackok összeroppannak, dobozok összelapulnak. Ha emberek szorultak benn valamelyik kamrában, azok talán igyekeztek mindent elzárni, hogy a víz be ne hatolhasson. Kétségbeesett, hiábavaló erőlködés! A víz minden kis résen, kulcslyukon át beövel s lassankint emelkedik a légnyomás a kamrában, míg végre az emberek vagy a nyomástól, vagy a víz benyomulása következtében igen gyorsan, de igen kínosan elpusztulnak.

A süllyedő hajó valószínűleg farával lefelé, hossz tengelyével függőlegesen halad le, nagy sebességgel, de mivel nem henger alakú, tehát forgásba is jön s hosszan elnyúlt csavarvonal alakú úton rohan a mélységbe. Néhány perc múlva már 400 méter mélyen van s ott már teljes a sötétség. A nyílt óceánok vize a legtisztább víz, ebben hatol le a fény sugar, a nappal fénye legmélyebbre. A 200 méter mélyen levő, fehér korongot még meg lehet látni a felszínről, de 400 méteren alul még a leggondosabb fényképező módszerekkel sem lehet már fényhatást kimutatni.

Tökéletes sötétség van tehát abban az infernalis mélységben, ahová a páncélos hadihajó elsüllyedt. Belenyomódott a tenger fenekét borító finom iszapba. Ez az iszap túlnyomórészt elhullott mikroszkopikus kis állatkáknak és növényeknek a vázából van, de összekeverve valami finom, vörös porral, ami nem lehet más, mint a levegőből hulló, igen finom por. Van benne meteorpor is, a hulló csilla-

gok szétrobbant, porrá zúzódott anyagainak néhány szemcséje.

Ott fekszik oldalán az acélóriás, nem mozdul többet. Odalenn nincs a tenger vizében semmiféle mérhető mozgás. Tökéletes a nyugalom, a mozdulatlanlanság, a sötétség. És hideg van! A tenger vizének hőmérséklete ezekben a nagy mélységekben rendszeresen csak 2 fok, 2,5 fok, tehát megdermedne benne a kezünk.

A sötétségben, némaságban, mozdulatlanlanságban pihenő óriást egyszerre csak mintha meglepetés érné! Világosság dereng körülötte. Valami kísérte tics, foszforeszkáló fény, mintha a hajóban fulladt tengerészek lelkei kísértének! Nem! Azok nem avatkoznak bele többé a földi dolgokba, azoknak ott már nincs szükségük sem cukorjegyre, sem cipőjegyre. Azt a fényességet ebben a nagy mélységben élő világító halak gyújtották. Valóságos lámpásuk van, ennek fénye csalja hozzájuk áldozataikat. Tehát még itt sincs békesség, még itt is fel-falják egymást a teremtmények!

A mélytengeri expedíciók több ilyen világító hal-félt húztak fel. Az állat szervezete az elképzelhetetlen nagy nyomáshoz alkalmazkodott, azért belsejét igen nagy nyomású víz tölti meg. Ha felhúzzák őket, ez a belső nyomás valósággal szétveti az állatot.

A kisebb mélységre elsüllyedt hajó roncsának változatosabb sorsa van. Egy-kétszáz méter mély-

ségben még mozog a tenger vize, itt az áramlások, az árapály mozgása még érezhető. Itt még a tenger fenekén is élénkebb élet van, vannak itt mindentélelő érdekes állati csodák, amilyeneket az akváriumokban lehet látni. A roncsot belepléne a tengeri férgek meg a mélységben élő koralliumok mészváza, kisebb mélységekben a tengeri moszatok is ellepléne s nyüzsgő élet „zajlanék” körülötte — tökéletes némaságban.

Ma már vastagfalú gömbökben mélyen le tudnak ereszkedni a tenger vizébe, de ők sem mehetnek nagyon mélyre, mert néhány száz méter mélységben már olyan óriási a nyomás, hogy azt semmiféle acélgömb ki nem bírja, de különösen nem bírja ki az ablak, mert hisz ilyennek kell rajta lennie, hogy tanulmányozhassák az életet.

Majd évmillió múlva a most tengerfenéken levő rétegek talán kiemelkednek és szárazföldek lesznek. Az igazi óceáni mélységek soha, csak a sekélyebb tengerek fenekével történhetik meg ez. Addigra a hajóroncsokat vastag iszap, homok temette be s ezek mint márga, vagy agyagrétegek jelennek meg az akkor élő eszes földi lény bámuló szemei előtt! A rétegekből hajóroncsok kerülnek elő s az akkori idők tudósa felismeri rajtuk az ágyúlövések, robbanások nyomait, talán megtalálja a csontvázakat is és bizonyosan azt fogja mondani jelentésében:

„Nagyon durva, marakodó természetű lény lehetett. Békében is élhetett volna s ilyen szörnyű módon pusztította egymást. Nem volt még az agyveleje kellőleg kifejlődve!”

A japán katona a halált ismeri, de a veszélyt nem

Élő bombák is vannak, nemcsak élő stukák és élő torpedók

Berlinben a külföldi sajtó képviselői között a legnépesebb csoport a japánoké, Ugyszólván nincs japán lap, amelynek ne lenne tudósítója Berlinben; a Domei-ügynökség és a nagyobb japán napilapok két-három tudósítóval dolgoznak az új rend fővárosában.

A japán kollégák a propagandaminisztérium és külügyi hivatal sajtóértekezletein majdnem mindig teljes számban jelentek meg, a csendesóceáni háború kitörése óta egy sem hiányzik közülök. Téved azonban, aki azt hiszi, hogy számukra olyan egyformának tetsző, rejtélyes sárka arcon Japan hadüzenete óta bizonyos változás látható. A legbűszkébb győzelmi jelentés, a német katonai szakértő legelismerőbb hirmagyarázata sem változtatott semmit a különös, mindig egyforma titokzatos-sággal mosolygó viaszarcokon, amelyek az esetleges levertséget éppen olyan kevéssé tükrözik vissza, mint a nagyszerű győzelmek nyomán kirobbanó örömet és büszkeséget. Az egyik japán újságíró, a Tokió Nicsi-Nicsi munkatársa megmagyarázza, a japán erkölcsi méltatlannak és fegyelmetlennek ítéli azt, aki szenvedélyének hullámszámát arevonásának változásával elárulja.

LEGFŐBB ERÉNY: A KATONAI SZELEM

A japán lélek, szokások és katonai szellem egyik legkiválóbb ismerője, Walter Donat dr., a tokiói japán-német kulturtársaság igazgatója Das Heldenium der Japaner című művében rendkívül érdekesen világít rá Nippon fiainak győzelemlágyára és halálmegvető bátorságára.

— Ha két egymással szembenálló nemzet győzelmi esélyeit akarjuk latolgatni — írja Walter Donat dr. — elsősorban a statisztikai adatait vesszük elő és összehasonlítjuk a harcoló hatalmak hadierőjének számszerűségét. De bármilyen pontosan és lelkiismeretesen állították is össze a statisztikát, egyvalami mindig hiányzik belőle: a népi akarat és hősi elszántság ereje. Már pedig ez sokszor döntőbb mint a pusztá fegyveres erő.

— Vannak népek, amelyek számára az élet legnagyobb értéke az üzleti nyereség; ilyenek a zsidók és az elzsídósodott nemzetek. Mások az élet legszebb értelmét az irástudományban, a bölcselkedésben látják, mint például a kínaiak. De vannak népek, amelyeknek leghatalmasabb életeszmeje a hősiesség. Ezek között egyik helyen a japán nép áll. Mi németek, — akik joggal nevezhetjük magunkat katonanépnek — ezt a hősiességet mint életcélt valószínűleg inkább megértjük, mint sok más nép.

Éppen mi tudjuk nagyon jól, hogy nemcsak a vak elszántság és a testi ellenálló erő teszi a katonát hőssé, hanem mindezen felül a szilárd jellem, a lelkes hűség, az önfeláldozó fegyelm és az eszméért való halálos odaadás. A japán katona a legnagyobb mértékben rendelkezik ezekkel a minden fegyvernél hatalmasabb harc erényekkel.

AZ ELŐ BOMBÁK

A tokiói japán-német kulturtársaság igazgatója a következőkben a japán hősiesség megrázó, szinte hihetetlen példáit mondja el.

— Élete feláldozása a japán katona számára a legnagyobb dicsőség és a legszebb boldogság! — ezt a csodás mondatot csak az érti meg igazán, aki ismeri azt a hősi történetet, amely Sangháj ostrománál játszódott le.

A japán-kínai háború kezdetén. Sangháj ostrománál az egyik bevehetetlennek hitt erőd megrohanása előtt három önkéntes jelentkezésre volt szükség. Az önkénteseknek robbanóanyagba csomagolva kellett az erőd alá kuszniok, hogy azután a súlyos falakat magukkal együtt a levegőbe röptessék s így rést üssenek az ellenség fellegvárán. A japán tiszt felhívásának elhangzása után a kijelölt század egész legénysége egy emberként lépett előre: valamennyien vállalni akarták a biztos halál jelentő nagy feladatát. Végül is sorsuzással kellett eldönteni, hogy melyik legyen az a három katona, aki élő bombaként nyomul előre. Döntött a sors. A három élő bomba dicsőséggel hajtott végre halálos feladatát. S ők voltak a nap hősei, az igazi győzők, akik bevették az erődöt, illetve az elfoglaláshoz szükséges feltételt. A három névtelen japán katona neve most már örökké él a dicsőséges japán történelemben, amely csak a halált ismeri, de a vereséget nem.

(A sanghájai három élő bombával kapcsolatban érdekes az egyik USA-rádióállomás riportbeszámolójára utalni, az amerikai beszámoló szerint állítólag megfigyelték, hogy a japán repülőök élő bombaként vetették magukat az egyik csatahajó-óriásra, amely a haláltmegvető bátorsággal végrehajtott támadást nem tudta kivédeni és menthetlenül elsüllyedt.)

A LEGYŐZÖTTNEK MEG KELL HALNI

A japán háborús történelem lapján számtalan példa utalt a halált semmibe vevő elszántságra — írja tovább Donat dr. — Az elmúlt idők hőse, a szamuráj példaképe lebeg követendően a mai japán katona előtt: a harcos életének koronája a hősi

halál. A nyugat a legtöbbször ámulatlan csodálja azt a hősi elszántságot, amellyel a mai samuráj is szinte keresi a halált. Nem fél a haláltól, amely dicsőséget és megdicsőülést hoz számára. A samuráj csak győzhet, őt magát nem győzhetik le. Ha ez a rettenetes szegény mégis megtörténne — a legyőzöttnek meg kell halnia.

A japán történelemben rendkívül nagy szerepet játszik a harakiri, az ünnepi külsőségek között lejátszódo hasfelmetsző öngyilkosság. A harakiri a jelentéktelennek látszó fegyelmi vétség vagy sokszor jóhiszemű hiba esetén is kötelező. A samurájt a katonai erényen esett legkisebb föltől is csak a kegyetlen harakiri tisztíthatja meg. A katonai önfegyelem terén ezek szerint egyetlen nép sem kelhet versenyre a japánnal.

A samuráj ezer változatban él a hősi dalokban és a katonai erényeket dicsőítő szimfóniákban. (A költészethez és színpadhoz legutóbb a nagyjövőjű és nagyszerű japán film is csatlakozott, amelynek egyik legfőbb témája szintén a samuráj dicsőítése. A Berlinben bemutatott első japán film, A samuráj lánya is az örök hősköri szöveget.) A hősköri nagyszíni és önfeláldozásának megéneklése természetesen messzemenően kihatott a nagy tömegekre is. A japán népnek így nemcsak eszménye a samuráj, hanem követendő mintaképe is.

„TENNO HEJKA BANZAJ!”

Walter Donat dr. külön fejezetet szentel a Tenno-nak.

A japán katona legfőbb kötelessége és öröme, ha áldozatot hozhat császáráért. A Tennoért él és

hal meg. S ha meg kell halnia, utolsó szava a Tennot élteni. A hadikronikás feljegyzi, hogy a mostani kínai hadjárat során — ugyanúgy, mint egykor ősei, — számtalan japán katona halt hősi halált ajkán ezzel a mondattal: „Tenno hejka banzaj!” (Eljen a Tenno öfelsége!)

A japán költészet egyik leggyakrabban megénekelte hőse Kuzunoki Mazaszige, aki a 14-ik században a belső villongások során a császári csapatokban küzdve hősi halált halt a Tennoért, pedig a császár övni akarta hű testőrének életét. A halálra sebzett testőr utolsó perceiben így búcsúzott fiától: „Szeretnék hétszer ujrászületni, hogy hétszer ismét meghallhassak a Tennoért!”

A Tennohoz való hűség nemcsak népi erény, hanem lényege is a népi öntudatnak. A japán népi vallás, a sintó magva a Tenno ház tiszteltetelméltő őseinek szertartásos tisztelete, ezeket az imádtott őseket a Napistennőig vezetik vissza. A japán katona, aki hősi halált halt a Tennoért, ebbe az Istenségbe olvad be. A halott katonák lelkéért a nép a tokiói Jazunuki-sír előtt imádkozik. A hősi halottak ünnepén ennél a sirmál gyűlekeznek egybe az elesett hozzátartozói. A szertartást vezető főpap felolvassa a hősköri nevet, amely most már a halhatatlanság és az örökkévalóságé.

S végül a Tokióban élő kiváló író-tudósunk ezt a megállapítást kell idézni:

A nagy csendes-óceáni területen nincsen nép, amely hasonló katonai erényekkel dicselkedhetnék, mint a japán!

Ilyen az élet Kuibisevben a Szovjet mellékvárosban

A Szovjetunió legérdekesebb városa ma kétségtelenül Kuibisev, ahol jelenleg az orosz propagandaközpont székel. Itt találják ki az szovjet orosz hadsereg „győzelméről” szóló meséket.

Az 1935-ben megtartott legutolsó népszámlálás adatai szerint a városnak kerekén 200.000 lakosa volt. Azóta idehelyezték át a szovjetunió propagandaközpontját, de Moszkvából ide menekültek a külföldi diplomaták, újságírók, a különböző politikai ágensek, azonkívül rengeteg „polgári személy”, úgyhogy a város lakossága ma már a félmilliót is meghaladja.

A város pályaudvarára naponta zsúfoltan érkeznek meg a vonatok, de a Volgán is egymást követi a sok csónak, motorcsónak, és de-reglye, amelyeknek egész családok igyekeznek megmenteni kis motyójukat. Nincs olyan vízi-jármű, amelyen legalább egy asztal, egy-egy szék, ágy, kutya, macska és különböző ládák ne volnának az emberek mellett. Ezeket a szerencsétleneket a Szovjetunió hadseregének parancsnoksága utasította ki a hadműveleti övezetekből, nehogy akadályai legyenek a kialakuló útközveteknek. Mindannyian Kuibisev felé igyekeznek, a hatóságok azonban nem engedik partraszállni őket. Egy november 2-án kelt rendelet szerint ugyanis senki sem kaphat lakást előzetes engedély nélkül. Ennek ellenére igen sokan beopózkodtak a városba, de legtöbbször azonnal tovább is állt, mert élelmiszerjegyekhez csak azok juthatnak, akik lakásjegyet tudnak felmutatni.

A menekülőket főleg azért nem engedik be a városba, hogy az idegen diplomaták és újságírók ne lássák: mennyire kiéhezett és lerongyolódott a háborúba hajszolt orosz nép. Persze azért nem lehet megakadályozni, hogy egy-egy menekült összeköttetésbe ne kerüljön az itt tanyázó külföldi újságírókkal. Ezek a menekültek azután bizalmas dolgokat mesélnek élményeikről. Valamennyien megegyeznek abban, hogy a szovjet orosz veszteségek hihetetlenül nagyok. A sebesültek számára nincs elég kórház és egész vidékek vannak, ahol nincs emberre való élelmiszer, mert Sztalin parancsára a visszavonuló katonaság minden

ehető dolgot megsemmisített. A koldulás reménytelen. De hiába van valakinek pénze is, nem kap érte semmit, sokszor még élelmiszerjegyre sem.

A „kivételezett” város...

Kuibisev maga ezzel szemben meglehetősen el van látva a legszükségesebb közszükségleti cikkekkel, bár itt is megtörténik, hogy néha ez, néha pedig amaz hiányzik. A kormány mindenestre igyekszik gondoskodni Kuibisevről. Ez a gondoskodás sokszor úgy történik, hogy más városok élelmiszerkészletét egyszerűen lefoglalják és a Volgán Kuibisevbe szállítják.

A város egyébként, a fő ucca kivételével, nincs aszfaltozva. Mivel a többi ucca térdig sáros, minden árut ezen az egy aszfaltozott utcán raknak ki. A meglehetősen hosszú ucca egyetlen nagy áruháza képét mutatja. Ennek az uccának a kirakataiban még látni kevés árut, amelyet esetleg jegy nélkül is meg lehet kapni, de hihetetlenül drága áron. Egyébként ebben az uccában tízennégy női fodrász üzlet van. Ezekben az üzletekben vágják rövidre a hajukat a szovjet dámák, de itt vágatják rövidre a körmeiket is. Ezek a női fodrászüzletek kora reggeltől este 11 óráig nyitva vannak és mindig zsúfoltak, merthiszen pénz az van elég és mert napról-napra kevesebbet ér, a férfiak, de főleg az asszonyok egyre könnyebben elszórják. Azonkívül a fontosabb személyiségek feleségei az eleganciáról sem akarnak lemondani.

Az amerikai és angol újságírók a város közepén levő nagyszállóban laknak. Ebben a nagyszállóban pincér már nincs, mert azokat elvitték katonának. Annál többen vannak a pincérek, akiknek az átlagos életkora a 40 és 50 esztendő között mozog. Hajuk egyformán rövidre van nyírva és körmük lakkozott.

Az istentelenség propagandája a gyermekek között

A városban meglehetősen sok a gyermekotthon, köztük a legnagyobb a Djetszkij Szad, ahová a dolgozó asszonyok viszik a gyermekeiket. A Szovjetunióban ugyanis nem ismerik a családi életet. A szülők sokszor hetekig sem viszik haza őket, de nem is vihetik, mert azt a

néhány órát, amit a gyárak szabadidőként engedélyeznek nekik, mely álomba töltik a lakásukon. A szegény szovjet orosz gyermekek nap-hosszat szomorúan ülnek körül a falak mentén elhelyezett padokat és többnyire az istentelnek által kiadott képes gyermeklapokat nézegetik. Ezek a lapok tele vannak a vallás elleni gyűlölségre szító karikatúrákkal és olyan szöveggel, amely Európában nem tűri a nyomdafestéket. Más szórakozásuk nemigen van, legfeljebb építőköccakkal játszhatnak és a nagyobbak az előirt minta szerint felépíthetik a Kremlt.

Kuibisevben eddig nem volt opera, sőt színház sem mindig, de most hogy az amerikai és az angolok normálisnak tartják a szovjet orosz életet, egy balletet hozattak Moszkvából. Az előadások látogatóinak fele az angolszások közül kerül ki, ők nem is fizetnek a jegyért. A szovjet orosz előkelőségeknek azonban fizetniük kell, bár reprezentációs költség címén az ő jegyeik árát is megtéríti az állam.

A város legjobb szállodája az állami idegenforgalmi iroda, az Intourist kezelésében van. Ma az egész Szovjetunióban itt kapni a legjobb ételleket, bár ezek az ételke meglehetősen egyhangúak is.

Az angol és az amerikai újságírók, valamint a szovjet orosz lakosság között semmiféle kapcsolat nincs. A benszülöttek, de az ide menekültek sem mernek szóbaállni még az angol újságírókkal sem. Ha egy angol vagy amerikai újságíró az uccán megszólít egy szovjet orosz alattvalót, a megszólított szó nélkül tovább megy, de megtörténik az is, hogy a szovjet orosz lakosságnak szigorúan tilos szóba állni még a szövetséges államokhoz tartozó idegenekkel is. Az amerikai és az angol újságírók a hivatalos szovjet orosz közleményeket szabadon továbbíthatják lapjaiknak, azonkívül szabadon kivonathatják, vagy teljes egészében továbbíthatják a Pravda, az Izvestija és a Vörös Csillag című szovjet orosz lapok közleményeit. Más napilap egyébként már nem is jelenik meg a Szovjetunióban. Minden más lapot még a háború kitörése első hetében betiltottak. Az amerikai és az angol újságíróknak tehát nincs valami nagy lehetőségük a hírszerzésre, sőt szórakozási lehetőségük is alig van, mert csak az ide menekült propaganda központ hívatalkaival érintkezhetnek és csak az ő társaságukban látogathatják a szórakozóhelyeket is. A pincérekkel például csak üdvözlő szavakat válthatnak.

Szovjetunióban már nincs központi kormány. Az egyes kormányhatóságok részben Kazánban, részben Szverdlovszkban és más városokban székelnek.

A Kaukázus igazgatására külön kormányhivatalt létesítettek. Ennek a kormányhivatalnak hatáskörébe tartozik Örményország, Georgia és Aszerbedsán. Elméletileg mind a három tartomány önálló köztársaság és hárman együtt alkotnak egy szovjet egységet, „egyiket a hét szovjet főegységnek”. Az itteni egységet Transzkaukázusi Szövetségnek nevezik. Ennek a szövetségnek körülbelül hétmillió lakosa van és ez a hétmillió ember több mint százféle nyelven beszél. A körülbelül egy millió mohamedán mellett meglehetősen sok a zsidó, akiket itt hegyi zsidóknak hívnak, mert jobbára a hegyvidékeken települtek le. De meglehetősen sokan vannak zirkaszierok, kalmükök, tatárok és vagy hetvenféle más fajtabeliek. Egyesek a magyarhoz igen hasonló nyelvet beszélnek. Lehet, hogy ezeknek az ősei valamikor Magyarországról vándoroltak ki.

A szovjet orosz hadfelszerelés veszteségeire jellemző, hogy a kuibisevi helyőrség katonáinak csak a fele rendelkezik rohamsisakkal. Amikor a szolgálatban lévőket leváltják, a pihenni menők átadják a sisakjaikat a szolgálatban lévőeknek. Ez a sisakcsere meglehetősen sok idővesztéssel jár, mert sem a fejek, sem a sisakok nem egyforma nagyságúak. Ugyhogy a fejekhez megfelelő sisakot kell keresni, s ez bizony sokszor nyolc-tíz sisakpróbaival jár.

Moszkvában meglehetősen kevés a légórtalmi helyiség, de minden házban van pince. Légiriadó esetén ide menekülnek a lakók és sokszor az egész napjukat is itt töltik, ami minden egyébtől eltérően, már azért is kellemetlen, mert nem fűtik, úgy hogy valóságosan fagyoskodnak bennük, holott az igazi moszkvai

tél még be se...
ga komolyan...
mulva, — ha...
még a bolsevi...
kor a vad hie...
val fagnak a...
használt, emb...

A vonato...
helve és val...
szállító harc...
lítás sokszor...
lépten-nyomo...
kat. Van úgy...
a lőszerezé...
két-három na...
szállító vona...
szükség úgy...
nyon tarják...
besültek fele...
azután egysz...

Vitéz

Vitéz K...

gos Magyar...
a rádióban...
tartott. Beve...
mekkel festet...
gyar sajtó k...
valószínűleg...
gründolták a...
mindent meg...
Ennek a...
irányítói és...
sok” csak pe...
irodalomban...
sült s megtö...
vezető hírlap...
pílapok egé...

Gömbös...

tópolitikai k...
út a magya...
kora feladat...
azzal lehet...
adataink, a...
tudtak, amin...
időkből, am...
„néhány ki...
igényelhet...
Ekkortá...
ről” beszél...
írói foglalk...
öntudatlan...
forma felé...
hadrendjét...

Igy me...
gondolata...
szabadság...
szemben.

1938-b...
mal megín...
sére irányu...
értő támog...
nyszerlenő...
évi XIV. t...
vénybe bej...
elrendelő...

A sajt...
azonban lo...
nagyakar...
ügynevez...

Itt bu...
dasági lap...
jingo-sajtó...
rendet kel...
veszi álarc...
lapzúletek...
nozni a sa...
élősködtek...
terén. Az...
összesen 4...
ezek közö...
irat-sajtón...

Vitéz...
tusában k...
tására és...

tél még be sem köszöntött. Moszkva lakossága komolyan számol azzal, hogy néhány hét múlva, — ha a szovjet orosz főváros akkor még a bolsevista hadsereg kezén lesz, — amikor a vad hideg beköszönt, százával és százával fagnak meg a légvédelmi óvóhelyként használt, embertelenül hideg pincékben.

A vonatok hihetetlenül túl vannak terhelve és valamennyi löszert és élelmiszert szállít a harcoló csapatoknak. Egy ilyen szállítási sokszor napokig eltart, mert a németek lépten-nyomon megrongálják a vasúti pályákat. Van úgy, hogy egy-egy bombatölcsér előtt a löszrel és élelemmel megrakott vonatok két-három napig is elállodognak. A sebesült-szállító vonatokkal nem sokat törődnek. Ha a szükség úgy kívánja, napokig is mellékvágányon tarják azokat. Innen van az, hogy a sebesültek fele utközben meghal. A halottakat azután egyszerűen kiemelik a kocsikból és

sinek mellett elássák őket. Sokszor azzal sem törődnek, hogy megállapítsák, ki a halott.

A Szovjetunió lakossága ma már láthatóan belefáradt a háborúba, de belefáradt a bolsevizmusba is. A nép már korántsem egységes és meglehetősen szervezetlen. Ma már igen sokan vannak olyanok, akiknek minden gondja az, hogyan szabadulhatnak meg Sztalintól, a birodalom leggyűlöltebb emberétől. Az elkeseredést csak fokozza, hogy a harcoló szovjet orosz katonaság tulajdonképpen két ellenség között örülök. Előttük a német, a finn, a magyar és a különböző európai önkéntes katonaság harcol, mögöttük pedig a vörösgárdisták gépfegyverei fenyegetik őket lekaszállással, arra az esetre ha eszükbe jutna otthagyni a frontot. Ilyen tragikus az élet ma a Szovjetunióban, a „bolsevista paradicsomban“.

(Berco.)

Magyar Sajtó

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály sajtókamarai elnök rádióelőadása

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke újév napján a rádióban „Magyar Sajtó“ címmel előadást tartott. Bevezetőjében frappánsan találó színekkel festette meg a világháború előtti magyar sajtó képét, amikor az „Andorok“ „megvalósíthaták a kávéházi vágyalmukat: meggründolták a lapokat, amelyekben mindenkiről mindent meg lehetett írni.“

Ennek a sajtónak az „Andorok“ szellemi irányítói és tulajdonosai voltak, az „Andorok“ csak pennaforogató bérmunkásai. A hírlap-irodalomban a régi budapesti kultúra érvényesült s megtörténhetett, hogy az októberizmus vezető hírlaptulajdonosa csakhamar nagy napilapok egész konszernjét tarthatta kezében.

Gömbös Gyula nagyvonalú, céltudatos sajtópolitikai kezdeményezése után nyílt meg az út a magyar újságírás reorganizálására. Mekkora feladat várt megoldásra, talán legjobban azzal lehet illusztrálni, hogy voltak statisztikai adataink, amelyek 2000-nél több újságíróról tudtak, amin csodálkozni sem lehet azokban az időkben, amikor az irodalmi kávéházakban „néhány kifizetetlen kapuciner fejében bárki igényelhette a „szerkesztő úr“ megszólítást.“

Ekkortájt vált szokássá „újságírói rendről“ beszélni, amelyben benne rejtett az újságírói foglalkozás hivatott képviselőinek szinte öntudatlan törekvése egy kötöttebb társadalmi forma felé, amely elválasztja a sajtó reguláris hadrendjét a nyomtatott papíros martalócaiktól.

Igy merült fel időnként a sajtókamara gondolata — s bukott el újból és újból a sajtószabadság célszerűen alkalmazott jelszavával szemben.

1938-ban egyetértő újságíró kartársaimmal megindítottuk a sajtókamara megteremtésére irányuló döntő mozgalmat. Az akció megértő támogatóra talált Darányi Kálmán miniszterelnökben, aki az új korszakot nyitó 1938. évi XIV. törvényekbe az ú. n. első zsidótörvénybe beiktatta a sajtókamara megalakítását elrendelő 2. §-t.

A sajtókamara intézményének felépítését azonban logikai rendben meg kellett előznie a nagytakarításnak. Ez a dzsungelirtás volt az ügynevezett laprevízió.

Itt burjánzott az a társadalmi és közgazdasági lapitípus, amelyet amerikai nyelven jingó-sajtónak, sárga sajtónak neveztek el. De rendet kellett teremteni a színházi és más művészi álarokban megjelenő tetszetős kiállítású lapzúletek között is. És végül ki kellett cínozni a sajtó parazait is, amelyek tömegesen élésködtek minden ipari kereskedelmi szakma terén. Az 1939. jan. 1-ére véget ért laprevízió összesen 411 sajtóorgánust szüntetett meg, ezek között 230 zsidó lapot, a fővárosi folyóirat-sajtónak majdnem felét.

Vitéz Imrédy Béla kormánya 1938. augusztusában kibocsátotta a Sajtókamara megalakítására és szervezetére vonatkozó rendelkezé-

seit s 1939. tavaszán megtörténtek az első felvételek.

A bizottság 3707 kérvényező közül mindössze 1232-t vett fel az újságírói fősztályba s a felvettek sorából 558 tagot ismert el hivatásos újságírónak. Így alakult meg az Országos Magyar Sajtókamara a különböző tagozatok egy teljes héten át tartó gyűlései után 1939. június hó 21-én és 22-én.

A Sajtókamara szervezte egyesíti magában a munkavállalókat és a munkaadókat, ezenkívül hatáskörébe vonta a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézetét az Újságírók Szanatórium Egyesületét s a keresztény írók, hírlapírók és művészek Pátria Klubjának beolvasztása után hivatalos társadalmi szervének nyilvánította a Magyar Újságírók Egyesületét, amely a régi érdemes klub nevét és címét is felvette.

Az ílymódon megalakult érdekképviselő mindenekelőtt a hivatásos újságírók helyzetét igyekezett rendezni. Megállapította a napilapkiadók egyhangú hozzájárulásával az újságírói fizetések alsó határát — errenézve utóbb kormányrendeletet is sikerült kieszközölni. — Megalakította az újságírók családpénztárát.

Ennek az intézménynek sikerét legjobban az bizonyítja, hogy míg a hivatásos újságírók egész évi sajtókamarai tagdíja kereken 40.000 pengő, a családpénztár a családos újságíróknak évente mintegy 160.000 pengőt fizet ki. Gondoskodott a Kamara az újságírói, hírlapírói, szerkesztői s más hasonló hivatást jelölő elnevezések hatósági címvédelméről is és véget vetett az újságírói hivatás rovására elkövetett szélhámoskodásoknak. Számos intézkedés igyekezett a Nyugdíjintézet önhibáján kívül ma még semmiképpen kielégítőnek nem nevezhető helyzetén segíteni és az újságírói rend el nem múló hálával gondol Magyarország Nagyszonyára, Kormányzó Urunk fenkölt hitvesére, aki az elmúlt év nagyszabású gyűjtőakciójának legfőbb védnökségét elvállalta s annak sikerét állandó érdeklődésével és támogatásával teljessé tette.

Igen nagy súlyt helyezett a Sajtókamara az újságírói utánpótlás kiképzésére is. A mai fiatal újságíró már nem félbenmaradt, pályatévészlettel éretlen individuum, a megújult sajtó szelleme a középiskolai matura formális feltételén túl különleges képzettséget követel meg tőle. A Kamara sajtófőiskolai tanfolyama az újságírójelöltek hároméves gyakorlati ideje alatt sajtóismeretekre, nyomdatechnikai jártasságra tanítja őket, társadalomtudományi, közgazdasági, politikai, történelmi kollegiumokat tart számukra, megköveteli tőlük egy nyugateurópai és egy kisebbségi nyelv, valamint a gyorsírás elsajátítását. A jövő esztendőre tervbevette a Kamara egy fotóriporter-képző tanfolyamot is.

A Kamara törekvése az, hogy az új és modern magyar újságíró egyéniségét egy régi,

speciálisan magyar lelkiállatot, az úriember nemes tartalma töltse el.

Megteremtette a Kamara jórészt tagjainak áldozatkészségéből a ma már több mint 4000 kötetes Magyar Sajtó könyvtárát.

Másféléves fennállásunk után sikerült Nyugdíjintézetünk és a Magyar Újságírók Egyesületének együttműködésével megteremteni azt, ami a magyar sajtó 160 éves fennállása óta mindig hiányzott: saját otthonunkat.

Székházat vásároltunk. A Magyar Sajtó Háza, amelyet szerető gonddal rendeztünk be, harminc helyiségében egyesíti a Kamara és a sajtóintézmények hivatali irodáit s a Magyar Újságírók Egyesülete Pátria Klubjának díszes földszinti termei színhelyül szolgálnak a sajtó társadalmi megnyilatkozásainak és a külföldi sajtó gyakori szíves vendéglátásának.

A Felvidék, Erdély és a Délvidék egyes részeinek visszacsatolása után ma 812 hivatásos újságíró, 108 újságírójelölt és 1726 közíró szepíró és szakíró tagja van a Sajtókamarának, míg a kiadó fősztály 662 tagot tart nyilván.

Érdekes adat talán még, hogy a Sajtókamara tagjai közül hatvanegy országgyűlési képviselő és tizenkilenc felsőházi tag. Hivatásos újságíró közülük a képviselőházban 13, a felsőházban 2.

Székházunk két monumentális képe a legkedvesebb előttünk, a korán eltávozott székeleyeseni, Márton Ferenc két mesterműve: az Erdőirtók és a Gátkötők. Mindennap azzal a tudattal tekintünk fel munkánk kezdetén rájuk, hogy ez a két kép szimbóluma a magyar sajtó és sajtókamara hivatásának. Irtani, hogy építhessünk. És a gátkötés, ha elmulasztjuk, mit jelent, halálig vádol a gyászos évszám: 1918.

Jóvá kell tennünk mindazt, amit egy emberöltő magyarországi sajtója vékezett. De biztatón szól hozzánk a legelső kolléga, a Magyar Hirmondó régen porladó derék szerkesztőjének másfél száz év előtti jóslata:

„Nagy hivatása leszen ennek a mesterségnek a mesze jövőben, amikor majd jobban és többen fognak hinni benne.“

De ez a sajtó magyar sajtó legyen!

Téli kép.

Miért nem lettem milliomas?

Irta: Szilárd János

Vannak az ember életében kalandok, jobbára ifjonti fővel elkövetett nagy számárságok, melyekre később pirulva emlékeznek.

Hát én most pirulok és bevallom, hogy mint a legtöbb író, eredetileg magam is komoly pályára készültem. Apám gazdálkodó ember volt és mindenáron jó gazdát, élelmes és ügyes üzletembert akart nevelni a drága fiából is. Evégből rögtön a matura után az összes szerelmes verseimet, továbbá novelláimat és drámáimat eltűzelte, a „Belterjes gazdálkodás Üzemen, Okszerű trágázás” című könyvei kivételével családunk valamennyi kedves költőjét és íróját kilakoltatta a könyvszekrényből s feltelepítette a padlásra, engem pedig különféle önálló gazdasági és üzleti feladatokkal bízott meg, hogy a gyakorlati pályára való rátermettségemet próbára tegye.

Nem akarok henecegni, de az első pár ilyen feladat megoldásában feltűnően, sőt felelmetesen kimutattam a leendő gazda és talpraesett üzletember oroszlánkörméit. A marhakupecokat és a gonakereskedőket sorra becsaptam. A biztosító ügynökök hasába lyukat beszéltem. A jégkákbecslőket és a fináncokat a sárga földig leittam és cukorélesztőt idején a mázsa és gépmesterek „kezelését” a legmagasabb tőkélyre fejlesztettem. Mondom, nem akarok henecegni, de oly töretlen és merész vonalban ívelt a karrierem, jó apám titkos álma és vágya: a család első milliomas tagja felé, hogy ha nem jön közbe az a gyalázatos ipolysági lóvásár és közvetlenül a lóvásár előtt a Pannónia kávéházban egy parázs kis ferbli, hát akkor én ma nem írok, hanem olvasok és méghozzá bankókat, részvényeket és aranyakat és főképpen nem pirulok, amidőn elmesélem a derekbatört milliomosi pályafutásom szomorú történetét...

Volt egy nagyon szép, kedves és gyorslábú kancánk, úgy hívták, hogy Vera. Még most is látom, amint fejét játékosan dobálta és ringatta a farát a kocsi előtt és oda-odasimult a párjához, Cicaéhoz, a vékonycsontú, de gömbölyű kis almásderes kancához, mely kedvesség és gyorsaság tekintetében semmivel sem marad Vera mögött. Amerre ez a két fúrge lovascska a fekete homokfuóval és a sárgacsattos magyar szerszám sallangját rázva elhaladt, a kuriák ablakai mögött még az orrukat is rányomták az üvegre és így szívták fogukat az irigységtől a könyékbéli birtokosok, a lókupecok hidegrázást kaptak, ha Verát és Cicát a honti és barsi országutakon megpillantották valahol.

Hát aztán egy balcsillagzatú nyári éjszakán... éppen a szomszédos magyarádi fürdőből, ha jól emlékszem, az Annanapi dárídóról poroltunk hazafelé... Egyszerre csak Vera megbotlott, elvágódott és kitérte a lábát. Még ott az úton golyót engedett a fejébe az erdőkerülő, aki történetesen arra hajkurászta a fűzgyarmati hírherdt lesipus-fásokat és Cica egyedül poroszkált haza a fekete homokfuóval és rajta jó apámmal, velem és a könnyű kocsisal...

Verát az egész ház hetekig gyászolta. Apám bezárkózott az irodába és reggeltől estig ott átkozódott. Anyám a konyha ablakából ha kitekintett, szemben a kocsiszint és benne a homokfutót látta és ilyenkor a rántást nem vizez, hanem a könnyeivel locsolgatta. Én meg jártam-keltem az udvaron, mint egy holdkörös és messzi elkerültem az istállót, ahol nemcsak a Cica nyertett fel gyakran és fájdalmasan, de valami egészen különös és ijesztő nyugtalanság mutatkozott az igáslovakon és teheneken is...

Ugy november derekán aztán behívott az irodába az édesapám.

— Eddig csak figyeltelek téged, — kezdte és végigsimogatott a nagy, dióbarna szemével, — de most már tudd meg te is, fiam: meg vagyok veled elégedve. Komoly fiú vagy, körültekintő, élelmes ember és már nem irsz verseket, meg novellákat, meg mindenféle ilyen haszontalan számárságokat, ennélfogva most már csak azon múlik a dolog, mert a jó gazda itt kezdődik és itt végződik, hogy...

Itt felállt és szemöldökét a homloka középre húzta.

— A lovakhoz értesz-e? ...

Mondok:

— Hogyne! ...

— Hát akkor, — folytatta és kinyitván a Wertheim-szekrényt, leszámolt az íróasztalra három ropogós százast, — hát akkor, fiam, fogasd be a Cicát a homokfutóba, ballagj be vele lassan Ságira, ott holnap nagy lóvásár lesz, vedd meg az utódját szegény Verának!

— És mikor már zsebemben a három darab ropogós százassal és a fekete homokfutó előtt a nyertő Cicával kifordultam a kapun az országútra, még utánam kiáltott:

— Aztán holnap délre itthon légy! ...

Mondok:

— Hogyne! ...

— És ügöttünk lassan Ságira ...

Másnap délelőtt, de még egészen korán, talán kilenc óra sem volt, jó apám kocsiözöngésre és lönyerítésre lett figyelmes.

— Csak nem a gyerek? ... — morgott a buszjába, felállt és kinézett az ablakon.

Eppen akkor kanyarodtam be az országútról az udvarra. Mint később hallottam, gyanús módon sápadtan és gyűrt állapotban, amit még feltűnőbbre tett az az aggasztó látvány, hogy a fekete homokfutó nem két ló, hanem egy ló húzta. A Cica ...

— Na? ... — szólt édesapám, amikor lezártam a kocsiablakot. — Na? ...

Az ámbitus legfelső lépcsőjén állott és mint a családás élő szobra, onnan mutatta felém kifortított tenyerét.

— Na? ...

A Cica nyertésére anyám is kiszaladt a konyhából, ő is megállt a lépcsőn s a kezeinek mozdulatával azt mondta:

— Na? ...

— Csupa gebe volt! ... — intettem bosszúsán. — Az egész vásáron egy rendes lovat se láttam! ...

És iparkodtam lehetőleg gyorsan eltűnni az öregek szemei elől.

Bevonultam az irodába s ott úgy tettem, mint ha dolgoztam volna. Kis idő múlva apám is utánam jött, leült az íróasztallal szemközt a bőrdíványra s míg látszólag nagy érdeklődéssel a Köztelek cikkeit olvasta, úgy a szeme sarkából állandóan az arcomon legelészett.

Egyszer csak, de akkor már olyan feszült és terhes volt a csend, hogy szinte fulladoztunk benne, egyszer csak megszólalt:

— Hallod-e gyerek! Te azt a pénzt elverted! Kiesett a ceruza a kezemből és bölintottam, hogy igen ...

Apám összehajtogatta a Köztelek-et és azzal ütögette sokáig a térdeit.

— Pezsgőztél? ... — kérdezte. Intettem, hogy nem ...

— Cigányoztál? ...

Intettem, hogy nem ...

— Esetleg valami ... valami művésznő? ...

Erre már én is megszólaltam és pipacsörösen tiltakoztam.

— Hát akkor kártyáztál! ... — mondta apám és felállt ...

Intettem, hogy igen.

Csönd.

Iszonyú csönd lett erre ...

Mígnen jó apám megszólalt:

— Mit játszottál?

— Ferbliztem ...

Apám, aki eddig a harag és az izgalom minden legkisebb jele nélkül, az idősebb és okosabb ember megértő és megbocsátó hangján beszélt velem, most megtántorodott s a következő pillanatban akkorát ütött az íróasztal közepére, hogy a szoba megtelt röpöködő papírlapokkal.

— Ferbliz-tél?! ... — kiáltotta s a nyaka olyan lett, mint a cékla.

— Hiszen nem tudsz, te taknyos!

És az a szemtelenség, hogy valaki nem tud ferblizni és mégis ferblizik, annyira felbőszítette, hogy az óriási lármára és csapkodásra még édesanyám is félig az asztal alá bujt odakint, a konyhában ...

— Kik voltak azok a tolvajok, — kérdezte apám döngő léptekkel száguldozva fel s alá az irodában, — kik voltak azok a betörők, akik leülték ferblizni

Betegek

gyakran székrekedésben is szoktak szenvedni. Ilyenkor gondoskodni kell Darmol hashajtóval a jó emésztésről. Betegségben szükséges a

DARMOL

egy ilyen taknyossal! ...

És amikor elmeséltem neki, hogy még tegnap a vásár elbűstéjén, egyik igen kedves atyámfia, maga Stanci bácsi csalt be a Pannónia-kávéház kártyaszobájába és az ő vezényletével családunknak csupa régi és meghitt barátja kopasztotta le rólam az utolsó koronát is, az öregúr odalépett a

Édesanyám az ámbitus lépcsőjén állott és csendesen folydogáló könnyek közepette onnan hajigálta utánunk a keresztet ...

Szakadt a tajték a két igáslóról, amikor megérkeztünk Ságira, egyenest a Pannónia-kávéház elejébe ...

— Majd én megtanítom ezeket a rablókat mórre! ... — dohogott egész úton édesapám.

És amikor a főpincér mosolyogva újságot, hogy a vásár alkalmából és számtalan áldozattal odabenn a csata még mindig folyik, intett, hogy kövessem és benyitott a kártyaszobába ...

A füstben, amelyet vágni lehetett és a borgőzben, melytől még a kefekötő ipartestület elnöke is csuklani kezdett volna, egyelőre csak annyit láttam, hogy még mindig a régi kompánia ül és tolong az asztal körül, a főhelyen Stanci bácsival és előtte tornyokban, meg halmokban az összegyűlemlett ezüst- és papírpénzzel. Azt hiszem, ott lapított az én három százasom is ...

— Friss pénz! Friss pénz! ... — harsogott kitárt karokkal Stanci bácsi, amikor megpillantotta apámat.

Iszonyatosan ment a lapja. És mert evés közben jön meg az étvágy, mámorosan csattogtatta fogát az új áldozatra.

— Helyet neki! Helyet neki! ...

Családunknak a többi régi és meghitt barátja is kótyagos volt már némileg, de annyi józansággal még mindig rendelkeztek, hogy nagy reverenciával és azonnal helyet szorítottak a friss vidéki pénzmag számára.

— Ül a hátam mögém! ... — morgott a fülembe jó apám. És tanulj! ...

Nos, hát én a háta megé ültem és a vastag füstben s a savanyú borgőzben félig vakon és félig süketen és az izgalomtól halkán dideregve, kezdem tanulni. És amikor láttam, hogy egészen ócska leppal a kezében jó apám először „beljebbezni”, azután „vakolni” kezd és felveri fokozatosan a tétet húsz koronáról hatszáznegyven, majd egy könnyed és közömbös mozdulat kíséretében ezerkétszáznyolcvan koronára, elborult előttem a világ és megszédültem ...

De megszédült az egész asztal is ...

A Pannónia-kávéház kártyaszobájában megismétlődött a cápa esete a kis halacskaikkal. A vékonypénzü városi urak egymás között vígan ragadoztak és falta fel teljes egy éjszakán s fél napon keresztül egyik a másikat nagy élvezettel, mígnen apám tömött bugyellárisában megjelent a porondon a cápa és lenyelte valamennyit ...

Mire magamra eszméltem, Stanci bácsi előtt már egy részpeták se volt és családunk régi, meghitt barátai az asztal körül kifosztva és megkopasztva, némán és búsan darvadoztak ...

— Van még valakinek pénze?! ... — kiáltott jó apám.

És amikor nem kapott választ, besöpörte az ezüsttornyokat, meg a bankóhalmokat és felállt.

— Hát csak azért, — mondta, — hogy máskor ne üljete le ilyen taknyossal! ...

Lódított egyet rajtam, hogy az ajtóig repültem, aztán kocsióra ültünk és szaladtunk haza ...

— — — — —

Hát így tört derékba az én szépen indult milliomosi karrierem. Mert ettől a naptól fogva kegyvesztett lettem, kellő felügyelet és ellenőrzés nélkül még húsz krajcárt sem bíztak rám és működési terület, valamint jó alkalom hiányában a rendkívüli gazdasági és kereskedelmi képességek elsovtadtak és novellákba, meg mindenféle ilyen haszontalan írka-firkákba fulladtak bennem. Pedig, Isten a tanum, eredetileg én is komoly pályára készültem ...

1942. január 4-től 10-ig.

VASÁRNAP, január 4-én.

BUDAPEST I. műsora:

- 8: Fohász. — Szózat. — Hanglemezek.
8.45: Hírek.
10.—10.55: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Igét hirdet Muraközy Gyula lelképásztor.
11.—12.10: Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari Várplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Kovács Sándor püspöki tanácsos mondja. Énekel a Szent Imre városi plébánia énekkara Sugár Jenő vezetésével. Orgonál Szenthegyi István. Karácsonyi énekek a Szent vagy Uram-ból kari feldolgozásban.
12.15: Levente-félóra.
12.45: Rádiózenekar.
13.45: Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
14: Művészlemez.
15: „Mészben szegény szikesek javítása.” Herke Sándor kísérletügyi főigazgató előadása. A földművelésügyi minisztérium előadása.
15.45: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara.
Közben:
16: „Egészségügyi Kalendárium”. Faragó Ferenc dr. egyetemi magántanár előadása. Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.
17.20: Székesfővárosi zenekar.
18.30 „Egy finn—magyar házasság. Viskár Béla csevegése.
18.50: Sibelius: Finlandia. Szimfónikus költemény. (Szimfónikus zenekar.) Hanglemez.
19: Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20: Fellegi Teri énekel jazzhármass kísérettel.
19.40: Sporteredmények.
19.45. Stefániai Imre és Lászlóffy Margit kézzongorás hangversenye.
20.15: „Színészek közt.” Kürthy György tréfája.
20.35: „Magyar nóta-est.” Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.
21.40: Hírek.
22.10: Közvetítés a Pátria-kávéházból. Rácz József cigányzenekara muzsikál, Sovinszky László szalonzenekeara játszik és Giuseppe Moretti énekel.
23: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
23.25: Operetttrészetek. Hanglemezek.
24: Hírek.

HÉTFŐ, január 5-én.

BUDAPEST I. műsora:

- 6.40: Ébresztő. — Torna.
7: Hírek. — Hanglemezek.
10: Hírek.
10.15: Operett- és filmzens. Hanglemezek.
11.20: Művészlemez.

11.40: „Diplomácia házi használatra.” Dr. Vass Olga előadása.

- 12: Harangszó. — Fohász. — Himnusz.
12.10: Zsiga Ernő cigányzenekara.
12.40: Hírek.
13.20: Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30: „Honvédeink üzennek.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.45: A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara.
14.30: Hírek.
14.45: Műsorismertetés.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20: Szalonötös.
16.15: Diákfélóra.
16.45: Időjelzés, hírek.
17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15: Mindnyájunk gondjai. A Közellátási Szolgálat közleménye.
17.35: Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
18.10: „Görgey Artur.” Rédvay István dr. őrnagy katonai előadása.
18.35: Vásárhelyi György zongorázik.
19: Hírek magyar, rémet és román nyelven.

19.20: „Béctől Lipcséig.” „Utazás nagy muzikusok városaiban.” Előadás hanglemezekkel.

- 20.10: BSzKRT-zenekar.
21.10: „Vidám históriák — nagy festőkről.” Felolvasás.
21.20: Pátria táncklemez.
21.440: Hírek.
22.10: A Waldbauer—Kerpely vonósnyegyes műsora.
23: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven.
23.25: Közvetítés a Gellért-szállóból. Mursi Elek cigányzenekara muzsikál.
24: Hírek.
00.15: „Üzen az otthon.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

BUDAPEST I. műsora:

KEDD, január 6-án.

- 8: Fohász. — Szózat. — Hanglemezek.
8.45: Hírek.
10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet mise közben P. Varga László mondja. Énekel a templom énekkara.
11.15—12.15: Görögkatolikus egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-téren levő görögkatolikus plébánia-templomból. A szentbeszédet az evangélium után Baulovics Zoltán dr. hittanár mondja.
12.10: Melles Béla zenekar.
Közben:

13: „Háromkirályok.” Irta: Derecsényi Dezső dr. Felolvasás.

- 13.45: Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
14: Művészlemez.
15: Hírek magyar tréfák. Felolvasás.
15.20: Bobula Lajos harmonikaszámai.
15.40: „Marosszék.” Cseri-Clauser Mihály dr. előadása.
16: Szórakoztató zene.
17: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

17.20: „Régi nóta, száz szál cigány.” Magyar nóta-est közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.

BUDAPEST I. műsora:

- 18.10: „Verselő erdélyi századok.” III. rész. „A kiegyezés kora.” Szentimrei Jenő előadása. Felolvasás. A verseket Nagy István mondja el.
18.35: Danyi Ferdinánd gondolkázik zongorakisérettel.
19: Hírek magyar német és román nyelven.
19.20: Rádiózenekar.
20.25: „A hawaii-szigetek.” Kéz Andor dr. egyetemi magántanár előadása.
20.40: „Napkeleti királykisasszony.” Verses színmű.
21.40: Hírek és sporteredmények.
22.15: Közvetítés a Ketter-étteremből. Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.
22.40: Táncklemez.
Közben:
23: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
24: Hírek.

BUDAPEST I. műsora:

SZERDA, január 7-én:

- 7: Hírek. — Hanglemezek.
9.45: Hírek.
10: Görögkatolikus istentisztelet az ungvári görögkatolikus székesegyházból. A szentbeszédet mise közben Sztojka Sándor munkácsi megyéspüspök mondja. Énekel a görögkatolikus papnövendékek énekkara.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.20: Magyar nóták. Hanglemezek.
11.40: „Divattudósítás.” Felolvasás.
12: Harangszó. — Fohász. — Himnusz.
12.10: Szórakoztató zene. Hanglemezek.
Közben:
12.40: Hírek.
13.20: Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30: „Honvédeink üzennek.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.45: Rendőrzenekar.
14.30: Hírek.
14.45: Műsorismertetés.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20: Ilinczky László szalonzenekeara.
16.10: „Helyszíni közvetítés Ungvárról.”
1. Sztojka Sándor munkácsi megyéspüspök karácsonyi szózata a ruszin néphez. 2. Az ungvári papnevelő intézet énekkara magyar és ruszin karácsonyi dalokat énekel.
16.45: Időjelzés, hírek.
17: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15: Koréh Endre, az Operaház tagja tréfás dalokat énekel. Hangfelvétel.
17.35: „Az új tudomány megalapítója.” Dallos László előadása Galilei halálának 300.

Igy énekelt
hősökről, akik
terdet nem ha
mondra itt a
még van remé
vajjon mit ír
a japán hősö
torpecóba, ho
nak a bombá
tök, irók nem
önfeláldozásu
csüsteljesítme
témelem tele
ban, képeket
vel. Legújabb
kapcsolatban
japán katoná
közül se
tak erre a f
ragyunk, me
teni, hogy p
meghalhat;
akkor egy
egyetlen eszm
útbl, mint p
csak a halot
szülő, a csat
gyobb megis
lett, hogy a
felírta a csat
közén, amely
evente, mint
És ha egy n
nek tárgyai:
temetkeznek,
gyobb tisztel
önfeláldozás
hoggy folyik
got háború,
let felé és s
amikor csod
juk. A hazai
tegszbb erén
rehet minden
— a hős jap

— Halál
mal, a sül
szíval tud
tetlen jó f
minden ál
édesanyánk
mánk, a le
szony, sóg
ves rokon
szül. Ková
ban boldog
ben hosszú
f. hó 2-án
hent, jószág
szállt. Uto
vasárnap ó
sérjük a B
háztól a r
szerint a S
emlékét so
tettel öríz
— Vízke
egyháznál.
lesz Vízke
egyház mi
rendes idő
lesznek. D

évfordulóján.

17.50: Heinemann Sándor tánczenekara. Hangfelvétel.

18.20: Honvédműsor.

19: Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20: Az Operaház január 6-iki közvetítésének hangfelvétele.

21.40: Hírek.

22.10: Az Operaház „Cosi fan tutte” című előadásának folytatása. Hangfelvétel.

Utána kb.:

22.30: Közvetítés az EMKE-kávéházból. Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.

23: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.

23.25: Géczy Barnabás zenekara. Hanglemezek.

24: Hírek.

00.15: „Üzen az otthon.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

CSÜTÖRTÖK, január 8-án:

BUDAPEST I. műsora:

6.40: Ébresztő. — Torna.

7: Hírek. — Hanglemezek.

10: Hírek.

10.15: Szórakoztató-zene.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

11.20: Marx: Fantázia. (Berlini állami opera zenekara.) Hanglemez.

11.40: „Egy régi karácsony este.” Móricz Pál elbeszélése. Felolvasás.

12: Harangszó. — Fohász. — Himnusz.

12.10: Szórakoztató-zene. Hangfelvétel.

Közben:

12.40: Hírek.

13.20: Időjelzés, vizállásjelentés.

13.30: „Honvédeink üzennek.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

13.45: Kóczé Antal cigányzenekara.

14.30: Hírek.

14.45: Műsorismertetés.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

15.20: A Honvéd Gépkocsiszerraktár Lövészegyesület zenekara.

16.10: „Asszonyok tanácsadója.” Arányi Mária előadása.

16.45: Időjelzés, hírek.

17: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15: Radics Gábor jazz-együttese.

17.45: „Olajos növények termesztése kisgazdaságokban.” Előadás. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.

18.15: Szegedi Ernő zongorázik.

18.40: Az olasz nagyipar keletkezése. Dr. Villani Lajos báró egyetemi tanár előadása.

19: Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20: Magyar nóták. Hanglemezek.

19.45: „Borbély a börtönben.” Komáromi József Sándor előadása.

20: Visky Jánossal, a zenei Greguss-díj nyertesével beszélget Tóth Dénes dr. Majd a szerző „Engima” című díjnyertes művét. előadja az Operaház zenekara Hangfelvétel.

20.30: Külügyi negyedóra.

20.45: Rádiózenekar.

21.30: Hírek.

22.10: Beethoven: III. szimfóniája. (Szimfónikus zenekar.) Hanglemez.

23: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.

23.25: Közvetítés a Szeiffert-kávéházból Sárközy Gyula cigányzenekara muzsikál, énekel: Szánthó Gyula.

24: Hírek.

00.15: „Üzen az otthon.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

PÉNTEK, január 9-én:

BUDAPEST I. műsora:

6.40: Ébresztő. — Torna.

7: Hírek. — Hanglemezek.

10: Hírek.

10.15: Szórakoztató-zene. Hanglemezek.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

11.20: Művészlemez.

11.40: „A költő visszatér ifjúságába.” Irta: Hunyady Sándor. Felolvasás.

12: Harangszó. — Fohász. — Himnusz.

12.10: Weidinger Ede szaolnzenekara.

Közben:

12.40: Hírek.

13.20: Időjelzés, vizállásjelentés.

13.30: „Honvédeink üzennek.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

13.45: Műsorismertetés.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

15.20: Szórakoztató-zene. Hanglemezek.

16.15: „Tirnovó, Bulgária koronázó városa.” Irta: Szlavi Vaszilev. Felolvasás.

17.35: „Egy különös Mozart-rajongó.” Irta: Gyulai Elemér. Felolvasás.

18: Kiss Lajos cigányzenekara.

Közben:

18.25: „Ipari termelésünk pénzügyi ellátása.” Nótél Vilmos dr. iparügyi miniszteri titkár előadása.

19: Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20: Jazz-zongorasámok hanglemezről.

19.35: A Filharmóniai Társaság hangversenyének ismertetése.

19.40: A Filharmóniai Társaság hangversenye. Közvetítés az Operaházból

Szünetben kb.:

20.05: Sportközlemények.

21.40: Hírek.

22.10: Rádiózenekar.

23: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.

23.25: Közvetítés a Pannonia-szállóból. Verness Károly cigányzenekara muzsikál.

24: Hírek.

00.15: „Üzen az otthon.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

SZOMBAT, január 10-én:

BUDAPEST I. műsora:

6.40: Ébresztő. — Torna.

7: Hírek. — Hanglemezek.

10: Hírek.

10.15: Szórakoztató-zene. Hangfelvétel.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat

11.20: Dalok és hangszerszólók. Hanglemezek.

11.40: „Mit nézünk meg?” A kígyóspusztai leletet a Nemzeti Muzeumban. Ismerteti Csapodi Csaba dr. Felolvasás.

12: Harangszó. — Fohász. — Himnusz.

12.10: Csorba Dezső cigányzenekara.

Közben:

12.40: Hírek.

13.20: Időjelzés, vizállásjelentés.

13.30: „Honvédeink üzennek.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

13.45: Művészlemez.

14.30: Hírek.

14.45: Műsorismertetés.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

15.20: Országos Postászenekar.

16.10: Ifjúsági rádió. „Hogyan készülnek a stúdióban a hangfelvételek?” Kilián Zoltán beszélgetése gyermekszereplőkkel.

16.45: Időjelzés, hírek.

17: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15: „Tanya-internátus Biharországban.”

Komádi közég Horthy Miklós állami nevelőintézetéből. Beszél: Budinszky Sándor. Hangfelvétel.

17.40: Magyar Tárogató-együttes.

18: „A huncut vén macska.” Irta: Szalay László. Felolvasás.

18.25: Közvetítés a Newyork kávéházból.

Kiss Ferenc szalonzenekara játszik.

19: Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20: A legújabb filmdalok. Közreműködik Kelly Anna, Kazal László és a Rádiózenekar.

20.20: „Mosolygó magyar írás.” 1. Ép testben ép lélek. 2. Angyal. Márai Sándor karcólatai. Felolvasás.

20.45: „Fegyvernemek találkoznak.” Magyar, német és olasz indulók. Játsszik a Légerők Fuvózenekara.

21.40: Hírek.

22.10: Táncklemezek.

Közben:

23: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven

24: Hírek.

00.15: „Üzen az otthon.” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Cserélje be
régi rádió készülékét új, modern, világmarkás típusra, 12 HAVI RÉSZLET.
Az új Telefunken rádiók
megjelentek. Bármelyik típust lakásán díjtalanul bemutatom
Blaskovits Károly
Kossuth-utca 17. — Telefon 240.

Hírek

NAPTÁR. Vasárnap, 1942. január 4. Róm. kat. D Jézus sz. neve. Protestáns: Jézus sz. neve. Nap kelte 7 óra 18 perc. nyugta 16 óra 22 perc.

Január hó 3-tól 9-ig Ille és Szentessy gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot.

A nem ügyeletes gyógyszerárak 1942. január 1-től — hetipiacos napok kivételével — déli fél 1-től 2 óráig zárva vannak.

Mind hősök ők

Igy énekelt a költő a régi magyar hősekről, akik inkább meghaltak, de terdet nem hajtottak. Próza nyelven mondva itt az életben maradásnak még van reménye. I. i. a behódolás. Vajjon mit írta ma a költő azokról a japán hősekről, akik beülnek a torpedóba, hogy izé-porrá zúzódjanak a bombával együtt. A japán költők, írők nem hallgatják el a hősi önfeláldozásnak ezt a hihetetlen eszteljesítményét, mert a japán történelem tele van versben, szindarabban, képekben a hősiesség dicsőítésével. Legújabbban Hongkong vívásával kapcsolatban olvasunk arról a három japán katonáról, akik a sok jelentkező közül sorshúzás után vállalkoztak erre a feladatra. Mi katonanép vagyunk, mégis alig tudjuk megérteni, hogy calaki boldog legyen, ha meghalhat; hogy tudná megérteni akkor egy olyan nép, amelynek egyetlen eszménye a kalmarkodás, az az, mint p. o. az angol. De ott nem csak a halott vitéz boldog, hanem a szülő, a család is, akiket ez a legnagyobb meglétselés és dicsőség érhetett, hogy a hős neve örökké ott lesz felírva a családi olláron és a hősök kövén, amely előtt a nemzet áldoz evente, mint a legnagyobbak előtt. És ha egy nemzet tisztelőinek lehetnek tárgyai; azok, akik egy torpedóba temetkeznek, valóban méltók a legnagyobb tisztelőre, mert ennél nagyobb önfeláldozás már alig lehet. Most, hogy folyik a Japán—Amerika—Angol háború, mi csodálattal nézünk kelet felé és szinte szóhoz se jutunk, amikor csodás teljesítményüket látjuk. A hazaszeretet bizonyos, hogy a legszebb erény; ebből példát és leckét vehet minden nemzet a kerek világon — a hős japán fiúktól.

— **Halálozás.** Mély fájdalommal, a súlyos csapástól összetört szívvel tudatjuk, hogy felejtethetlen jó feleségem, gyermekeiért minden áldozatra kész drága jó édesanyánk, szeretett jó nagymamánk, a legjobb testvér, nászaszszony, sógornő, nagynéné és kedves rokon S z á s z Sándorné szül. Kovács Mária 65 éves korában boldog házassága 42-ik évében hosszú súlyos szenvedés után f. hó 2-án elfáradt teste megpihent, jóságos lelke Istenéhez égbe szállt. Utolsó útjára f. hó 4-én, vasárnap délután fél 4 órakor kísérvük a Bálint utca 10. sz. gyászháztól a ref. egyház szertartása szerint a Szedertemetőbe. Drága emlékét soha el nem múló szeretettel őrizzük. A gyászoló család.

— **Vizkereszt napja a katolikus egyháznál.** Január 6-án, kedden lesz Vizkereszt napja. A katolikus egyház minden templomában a rendes időben ünnepi szentmisék lesznek. Délután litánia.

Református istentiszteletek.

A felsőpárti paróchiális körben az istentiszteleteket a nagy hidegre való tekintettel nem a templomban, hanem a Református Otthon fűtött nagytermében tartják. Vasárnap délelőtt 10 órakor, délután 5 órakor. — Csütörtökön este a bibliaköri összejövetel időpontja változatlan marad. Ez 6 órakor kezdődik a Református Otthonban.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a belügyminiszter dr. Sebestyén Zoltán vármegyei aljegyzőt, árvaszéki ülnökké nevezte ki.

— **Vitézek figyelmébe!** A január havi értekezletünket ma, vasárnap délelőtt 11 órakor a „Horthy-ház”-ban tartjuk. Megjelenés kötelező. Járási hadnagy.

— **Hol lehet zsírt kapni? Közhírré tették, hogy ma a következő húsiparosoknál szerezhető be sertés fehéráru (zsirnakvaló): Dobosnál 152.25, Kecskemétnél 157.50, Sárádninél 105.—, Székácsnál 48.—, Farsang L. és Isvánnál 33.—, Farkasnál 90.65, Elekesnél 63.—, Mészárosnál 30.50, Burkusnál 65, Fischernél 62.25, Tóthnál 210.—, Égető—Pappnál 46.80 kg. készletből.**

Megszűnik a HAZIAS-ZONYOK gondja, mert megjelent a „Gyehenna” az ideális

alágyujtó,

amely bármily tűzhely begyújtásához használható puhafa és papír nélkül. Azonkívül, tűzifa, szén, faszén, füstöléshez száraz fűreszpor minden mennyiségben kapható **KISS GERGELY-nél**
Kla 741 u. és Trinvi u. 3R. tel. 10 177

— **Még lehet jelentkezni tavaszi vetőmagra.** Amint megírtuk, a város 200 métermázsza tavaszi árpa- és zabvetőmagot kapott a földművelésügyi minisztérium utalása folytán. Akik igényt tartanak a vetőmagra, azok még jelentkezhetnek a városi gazdasági hivatalban, ahol a kedvezményes árpa és zab árát előzetesen befizethetik.

— **Megint nagy bombasiker a Glóriában.** „A kölcsönkért férjek” című filmet tegnap mutatta be a Glória óriási siker és tetszés mellett. A film Budapestet megelőzően került a Glória moziban bemutatásra. Bérletszünet van erre a filmre. A kölcsönkért férjek című filmet csak 16 éven felüliek látogathatják. A film csupa ötlet, csupa mulatságos félreértés. Igazi jól sikerült magyar film. Hogyan kell férjet szerezni, férjet fogni, mindenre feleletet ad A kölcsönkért férjek című rendkívüli sikerű vígjáték. Kétórás viharos kacagás.

— **Népművelési előadások.** Hétfőn este 6 órai kezdettel a kiséri rk. népiskolában. Lancz Kálmán hittanár: A vagyon értéke. Kovács Pál rk. tanító: A családi boldogság forrása. — Este 6 órai kezdettel a villogói rk. elemi iskolában: Nagy Elek káplán: Az okosság; Vangel Gábor rk. tanító: előadása.

— **Tanszereket és füzeteket ajánlott fel egy honvédárva részére Fodor Imre játékkereskedő.** Megjelent tegnap délelőtt a városi háza katonaugyosztályán Fodor Imre játékkereskedő és eladta, hogy hajlandó egy szentesi, vagy csongrádmegyei hadiárva részére mindaddig, amíg üzlete fenn áll, a hadiárva iskoláztatásának tartama alatt füzeteket és írószereket adni.

— **A Kaszinó Szilvesztere.** A szentesi társadalmi egyesületek sorában a Kaszinó is megtartotta hagyományos Szilveszter-estjét. A termet a város színe-java úgyszólván zsúfolásig megtöltötte. Jelen voltak dr. Molnár Imre főispán és Dobay alispánnal az élen a vármegye vezetői is. Az Óévet Bárdos Rezső gimnáziumi tanár búcsúztatta magasszárnyalású beszédben. Éjjel után, a legmelegebb bál hangulat közben jelent meg a teremben a leventék küldöttsége harsonással az élükön és gyűjtést rendeztek a katonák cigaretta-akciója javára. Az adakozás, amelyet dr. Dósa István, a Kaszinó új elnöke nyitott meg, szép eredménnyel végződött.

— **Mit jelent a gyógyszeren a II. jelzés.** Számosan érdeklődtek, hogy az egyes gyógyszereken látható II., vagy 2 jelzésnek mi az értelme, illetőleg, hogy az ilyen jelzés mit jelent. Erre vonatkozólag a m. kir. országos közegészségügyi intézet a következőket közli: Egyes gyógyszerekből, így például a koffeinből és a kininből az országos készletek igen kicsinyek és alig pótolhatók. Ezért célszerűnek látszott, hogy az ilyen gyógyszer tartalmazó gyógyszerkülönlegességek koffein- és kinintartalma a hatóérték lerontása nélkül csökkentessék. A M. kir. Orsz. Közegészségügyi Intézet utasítása szerint e megváltozott összetételű gyógyszerkülönlegességeket különleges jelzéssel, II.-vagy 2-vel, kell ellátni. Ez az intézkedés csak átmeneti jellegű és ha a gyógyszer ismét az eredeti mennyiségeket fogja tartalmazni e jelzés a gyógyszerekről eltűnik.

— **Olaszországban megtiltották az amerikai és angol dalokat és tánczenét tartalmazó gramofonlemez eladását.**

— **Tíz nappal meghosszabbították az iskolai vakációt Olaszországban.** A fűtőanyagokkal való takarékoskodás céljából Olaszországban meghosszabbították az iskolák karácsonyi szünetét és a tanítás január 9-e helyett csak január 19-én kezdődik meg.

— **Katonának nem kell tisztelnie tűzoltó előtt.** A honvédelmi miniszter rendelete szerint a honvéd egységek nem tartoznak tiszteladást teljesíteni a tűzrendészeti szervek tisztviselőinek. A miniszter felhívja a csapatparancsnokságokat, hogy félreértések kiküszöbölése céljából ismerjék a tűzrendészeti szervek felszerelési szabályzatát a legénység előtt avégből, hogy a tisztelgési félreértések megbízhatóan kiküszöbölhetők legyenek.

— **Az Iparos Nőegylet** elesett honvéd hőseink árváinak alapja javára e hó 11-én az Ipartestület dísztermében műsoros táncestélyt rendez. Szeretettel hívjuk és kérjük kedves vendégeinket, hogy ezen nemesi estélyünkön megjelenésükkel támogatni szíveskedjenek. Vigalmi bizottság. 3744

— **Felkérem az Iparos Nőegylet tisztikarát és választmányi tagjait,** hogy ma délután 4 órakor a Nőegylet Otthonában tartandó választmányi ülésen a tárgy fontossága miatt feltétlen megjelenjen szíveskedjenek. Elnök. 3745

— **Értesítés.** Temetkezés miatt f. hó 4. helyett 7-én, Vizkereszt napján lesz szentmise a gör. kel. templomban.

— **A M. Kir. Közellátási Felügyelőség felhívja az érdekeltek figyelmét arra,** hogy mindazok, akik a levágott sertések darabszáma szerint három, illetve hat kg. sertészsír beszolgáltatására vannak kötelezve, — saját érdekében — jól kimérve vigyék a zsírt a kijelölt gyűjtőhöz. Akinek otthon nincs mérlegük, inkább többet vigyenek be valamivel, nehogy az esetleges súlyhiány miatt átvételi akadály álljon elő és — esetleg nagyobb távolságról — újból kelljen elmenni a zsírgyűjtőhöz, avagy zsír be nem szolgáltatás esetén kihágási eljárásnak tegyék ki magukat. Ha több zsírt hoznak be: a többletet az átvevő gyűjtő ugyanis azonnal visszaszolgáltatja.

Táncolhat, nevetget, vígan ünnepelhet, ha hajába **Wella géppel** DAUERT tétet. — Készíti: **TURI fodrász.** Üzlet Rákóczi Ferenc utca 1 szám.

— **Csanytelek községben** borzalmas gyermekszerecsétlenség történt a napokban. Tóth Etelka hároméves leánygyermek ruhája tüzetfogott a tűzhelyből kipattanó paráztól. A gyermek szénné égett.

— **Adomány a szegénygyermekek étkeztetésére.** Csernus L. Etelka Versegről a szentesi szegénygyermek étkeztetési akciója javára 5 pengőt adományozott, ezen összeget tegnap 178 pengő 67 fillér összegben átadtuk a polgármesteri hivatalnak a városi egészségvédelmi szolgálat céljaira.

— **Elveszett december 23-án** este a Szűrszabó-utca—Rákóczi-utca, Rúzs Molnár-utca és a Nyíri-utca vonalán karikára fűzött kulcs csomó. A becsületes megtaláló adja be a rendőrségen, vagy a szerkesztőségben, ahol illő jutalomban részesül.

Temetkezési költségeinek megtérítéséről biztosítás útján gondoskodhat!

Szentes megyei város adóhivatalól. 36/1942. a. ü. szám.

FELHÍVÁS. Alulírott városi adóhivatal felszólítja mindazokat az adózókat, akik az 1938. évi XX. tc. alapján terhükre kivetett és az 1942. évi január hó 1-én esedékessé vált beruházási hozzájárulás tartozásukat be nem fizették, hogy azt jelen felhívás közzétételétől számított 8 napon belül, — folyó évi január hó 10-ig — a városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás haladéktalanul meg fog indíthatni.

Szentes, 1942. évi január hó 2. napján. Dr Kréter Kálmán s. k. adóügyi tanácsnok.

TUNGSRAM KRYPTON lámpák, zseblámpák, zseblámpa elem. Autófelszerelési cikkek nagy választékban **Szepessy** olaj- és műszaki kereskedőnél.

A hadihelyzet Távolkeleten

Távol-Keleten a hadműveletek két, egymástól kerekén 10.000 km. távolságra fekvő hadszíntéren folynak. Míg keleten, a Csendes-óceánra a Hawaii-szigetek s az Egyesült Államok nyugati partvidéke között elterülő részén, látszólag csak könnyű japán erők működnek, addig az események súlypontja nyugaton a délkinai tenger medencéjében fekszik.

1. Az Egyesült Államok birtokát képező Hawaii-szigetek, ahol a háború első napjában halálos csapás érte az USA csendesóceáni hajóhadát, most a japán légi-erő sorozatos támadásait szenvedte el, míg a szigetek és az amerikai szárazföld nyugati partvidéke közötti tengertéren japán tengeralattjárók és könnyű tengeri haderők zavarják az Egyesült Államok hajóforgalmát jelentős eredménnyel. Legutóbbi jelentések szerint december 25-ig 70 ezer tonna amerikai hajótér esett a japán tengeralattjárók áldozatul.

Ezen a hadműveleti területen egyelőre nagyobb harciselekményekkel nem számolhatunk, mert Japán elsősorban látszólag a délkinai tenger medencéjében óhajtja céljait megvalósítani. Ezt nyugodtan megteheti, mert ottani hadműveleti kelérről várható fenyegetését azáltal kapcsolta ki, hogy az Egyesült Államok csendesóceáni hajóhadát a Hawaii-szigeteknél szétszórta és egyben birtokába vette Guam és Walke szigeteket, vagyis azon amerikai támaszpontokat, amelyek az összeköttetést voltak hivatva fenntartani a Hawaii- és a Fülöp-szigetek között. Most csak arra szorítkozik, hogy fokozatosan felörölte a Hawaii-szigetek szárazföldi és tengeri helyőrségét.

2. A fő hadműveletek színhelye a délkinai tenger és szegélyező szigetei, illetve szárazföldjei. Japán ott egyelőre 4 irányban tört előre. Megtámadta a délkinai tenger északi bejáratának két sarkpillérét, Hongkongot s a Fülöp-szigetek csoportjához tartozó Luzon szigetet. Hongkong, amint tudjuk, rövid ostrom után elesett, ott már Japán az úr és módjában van ott felszabadult tengeri és szárazföldi erőit a délkinai tenger medencéjének bármely más pontján bevetni, s azáltal a döntést a bevetés helyén siettetni. Luzon szigetén mindinkább szorult a gyűrű a főváros, Manila körül s az ottani amerikai helyőrség a várost már feladta és déli irányban tért ki. Sorsát azonban nem kerülheti el, mert a japán erők hat helyen szálltak partra a szigeten és könyörtelenül bekerítették az amerikaiakat. Ezeknek, mivel erősítésekre az USA-ból nem számíthatnak, legfeljebb a fegyverletétel marad, ami csak idő kérdése.

További japán előretörés Borneó szigete ellen irányult, ahol a japán csapatok három helyen

szálltak partra a sziget angol fennhatóság alatt álló északi részén és legújabb jelentések szerint már elfoglalták Saravak fővárosát, Hucsingot. Amíg Hongkong és Luzon szigete ellen indított japán támadások egyelőre inkább hadműveleti célt szolgálnak, addig a partraszállás Borneóban ma még főleg gazdasági jelentőségű, mivel a sziget gazdag olajforrásai és kaucsuktermelése függetleníti Japánt ezen anyagok a háború folyamán kiesett behozatalától annál is inkább, mivel újabb jelentések szerint az olajkutak tekintélyes része sértetlen, vagy csak felületesen megrongált gyorsan helyreállítható állapotban került japán kézre. Borneó japán kézben uralja a délkinai tenger déli vizeit és bizonyos hadműveleti kulcshelyzetet jelent Holland-India tovább délre elterülő nagy szigeteire nézve, úgymint Jáva és Celebeszre és fenyegeti Ausztráliát északi irányból.

Singapore birtokáért folyó küzdelemben Japán újabb döntő fontosságú sikereket ért el azáltal, hogy ejtőernyőseivel partraszállt Szumatra szigetének északnyugati részén és előnyomulásban van Medan városa felé. Medan a már japán kézben lévő és a malakkai félsziget nyugati partja mentén fekvő Penang szigettől 600 kilométerre délnyugatra fekszik, s vele együtt a malakkai szoros nyugati bejáratát alkotja. Penang és Medan japán kézben zárja a malakkai szorost és elvágja Singapore nyugati — még részben nyitott — összeköttetéseit teljesen. Itt ugyanazt látjuk, mint Hongkong és Luzon szigete esetében, vagyis Japán zseniális hadászati elgondolással kezébe veszi a délkinai tenger nyugati bejáratát is és ezzel, szoros kapcsolatban a malakkai félszigeten folyó bekerítő hadmozdulattal, megfojtja Singaporet. Angliában már számolnak is ezen eshetőség rövid időn belül való bekövetkeztével, mert legújabb hírek szerint India úgynevezett második védővonalát akarják Rangoon—Mandalay vonalában megteremteni. Ez a törekvés nagyon érthető, mert Japán megjelene az Indiai-óceánon — már ma, a még brit Singapore hátában — veszélyesen fenyegeti Indiát.

A délkinai tenger medencéjében folytatott hadműveletek mai állása jogosulttá teszi azt a következtetést, hogy Japán már ma úr azon a területen. Singapore el este több, mint valószínű már nem fog sok késni és akkor Japánra nézve új helyzet adódik. Erővonalai további kifejlődése nyugat-északnyugat, déli és délkeleti irányban lehetséges. Mindenesetre úgy India, mint Holland-India és Ausztrália veszélyben forognak.

A kínai hadjárat fejleményei érdekesekek még a távolkeleti ha-

dihelyzettel kapcsolatban. Csang-kajsek Kínája súlyos helyzetbe került, ami azáltal állott elő, hogy Amerika hadbalépése és Japán előretörése folytán Csunking magára maradt. Mivel Japán folytatni szándékozott kínai hadműveleteit, ott hamarosan döntő események bekövetkeztét láttuk előre. Megállapításainkat igazolja azon legújabb japán híradás, mely számol Csangkajsek csapatainak elszigetelt helyzetükből adódó közeljövőbeni fegyverletételével. Ebben az esetben tekintélyes japán erők szabadulnak fel, melyek Japánt képessé teszik, még legmegrészebb távolkeleti terveinek megvalósítására is gondolni. A kínai fegyverletétel mindenesetre leg-súlyosabban érintené a Szovjetuniót, mely ma holmi kis európai helyi jelentőségű részletsikerek érdekében erősen gyengítette távolkeleti haderejét.

Összefoglalólag tehát megállapítható, hogy a távolkeleti hadihelyzet a tengely szempontjából minden vonatkozásban kedvezően alakul. Annak várható kihatásai pedig az európai és afrikai hadihelyzetre a legszebb reményekre jogosítanak fel.

Szentes megyei város adóhivatalától.
35/1942. aü. szám.

HIRDETMÉNY

A városi adóhivatal értesíti az adózó közönséget, hogy mindazok, akiknek kereseti, illetve jövedelem és vagyoni viszonyaiban oly lényeges változás állott be, melynek következtében az 1941. évre jogerősen megállapított és rögzített általános kereseti, jövedelem és vagyonadóalapjuk változatlan fenntartása nem lenne megfelelő, **1942. évi január hó 31-ig** bezárólag a szentesi m. kir. adóhivatalnál kérhetik ezen adóalapjuknak újból való megállapítását.

A kérelemben fel kell sorolni azokat a ténykörülményeket, melyek az új kivétést indokoltá teszik s csatolandó az 1941. gazdasági, üzleti évről szóló ált. kereseti, illetve jövedelem vagyonadó bevallás is.

Azoknál az adózóknál, akiknek földbirtokuk, vagy földbérletük 100 katasztrális holdnál kisebb, az elemi kár okozta jövedelemcsökkenést a pénzügyi hatóság a leírt földadó arányában hivatalból számításba veszi és az adóalapot hivatalból kizugazítja, így ezeknek a megrozgított adókat felmondani nem kell.

Bevallási ívek és felvilágosítások a városi adóhivatalban, az illetékes kerületi adótisztelnél szerkezhetők be.

Szentes, 1942. évi január hó 2. napján.

Dr. Kréter Kálmán s. k.
adóügyi tanácsnok.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Elárverezek 1942. január 12, déli 12 órakor Szentes határában Felsőré 55. szám alatt 2080 pengőre becsült ingókat, bútorféléket, lovakat, csikókat, kocsikat, szénát, stb.

Pardy Gábor
kir. bir. végrehajtó.

Gyengeborjút vásárol kilogrammonként **142** fillérig a gazdaszövetkezet. Bevásárlók **Magony József és Dinnyés István.** Borjút jelenthető Apponyi tér 14 sz. alatt és **MAGONY** hentesnél. **LEVONÁSOK NINCSENEK.**

Anyakönyvi kivonat

Születés: Koncz Lidia, László Imre, Tyukász Mátyás, Gáspár Zoltán, Mészáros Etelka, Rác Julianna, Mészáros István, Mayer Ferenc, Löwi Mária, Nagy Ilona, Hegedüs János, Marsi István, Czébely László.

Kihirdetett jegyespárok: Csendes Lajos és Bíró Viktória, ifj. Tési Vas Gergely és Labádi Eszter, Gajda András és Molnár Rozália, Valkai Mihály és Dancsó Terézia, Acsi Kovács József és Buzi Jusztina.

Házasságot kötöttek: Lukács László Zsidó Ilonával, Rúzs Molnár Sándor Veres Eszterrel, Ollai Imre Balog Erzsébettel, Simon János Tóth Veronikával, Óze Gábor Pete Annával, Urbanik János Faragó Veronikával, Pataki Ferenc Tóth Kovács Juliannával.

Elhaltak: Török István 90 éves, Szabady Ferenc 63 éves, Székely Lajos 38 éves, Böszörményi István 58 éves, Fazekas Mihály 6 hetes, Szabó Lajos 62 éves, özv. Bölskei Molnár Ferencné, Kotymán Zsuzsanna 85 éves, Keresztes Nagy Sándorné, Rébeli Szabó Erzsébet 20 éves, Berkes Mihály 77 éves, özv. Vörös Pálné Gyapjas Krisztina 78 éves, Braun György 17 éves, Gál Lajos 48 éves, Lévai József 61 éves, Zoó Jánosné Janó Mária 39 éves.

Szentesi Evezős Club elnökségétől. MEGHÍVÓ.

A Szentesi Evezős Club f. évi január hó 11-én a polgármesteri hivatalban (városháza 40.) d. e. 11 órakor

évi rendes közgyűlést tart, amelyre a Club tagjait tisztelettel meghívom.

Amennyiben a fenti időpontban a közgyűlés határozatképtelenség miatt megtartható nem lenne, annak megtartására újabb hatámapul f. évi január hó 18. d. e. 11 óráját a fentemlítt helyre kitűzőm azzal, hogy ezen újabb hatámapul napon a közgyűlés a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határoz.

Az indítványok f. évi január hó 10-ig nyújtandók be írásban az egyesület h. titkáránál, Piti Ignác városi tisztviselőnél (városháza). Szentes, 1942. évi január hó 2-án.

Olvashatatlan aláírás elnök h.

Tárgysorozat:

1941. évi jelentések.
- A számvizsgáló bizottság jelentése, az 1941. évi zárszámadás betérjesztése. Az 1940. évi vagyon mérleg betérjesztése s ezzel kapcsolatban az 1943. évi felmentvény tárgyalása.
- Az 1942. évi költségvetés megállapítása.
- Részleges tisztújítás. (A megüresedett elnöki, alelnöki, igazgatói, titkári, művezetői, választmányi tagsági tisztségek betöltése).
- Számvizsgáló bizottság tagjainak 1942. évre leendő megválasztása.
- Indítványok.

Üzleti könyvek, naptárak, töltőtollak, csavaros és többszínű írónok, játék-kártyák nagy választékban kaphatók a Kultura és az Untermüller Testvérek könyvkereskedésében.

APR

KOMENCIÓS szám, vagy R

KÉT darab m utca 8 szám

ELVESZETT darab barna letes megtalál tassa be a ki

EGY pár jón adó Kiss San

KÉT darab m esos utas elad

ASZTALOSTA Sándor asztal

HOSSZÚ félék metü emberre

NAD nagyobbi Pérgazdaság,

FELSŐRÉTRÉ Ertekezni Sá

GYERMEK Já Lakos-utca 40

FAGYMENTE kőzi F. utca

ELADÓ jókar öltöny sötét 36 szám.

JÓ leveles te mas avasszá tekezni Appo

ARANYAT, órákat vessz mester, Koss

HUSZÁR utca gonyi-utca 27

JÓKARBAN alatt.

HASZNÁLT eladó Held kos-utca 4 sz

IGAVONÓ sz utca 15 szám

RÁDIÓ, villi árért végez mester, Lak

TAKARITÓN Kossuth-utca

HEGEDÜT, Fodor, Koss

A Csok a következő

Mag-állapított leje sárol búza mátot, here-

Ugyancsak itt kívánságra 96 táshoz zsákot

Állatle deletilig meg rol hízott ser kül fizet. Hat árak 170 kg- felül 172 f. 1 fillér, 170 kg- korra és min

Ugyan és Olaszország ján az új ára Prima bika 14

Mezőraktárról ar Shuttleworth boronákat, vágókat, mor mes őrlőgépe eszközkét

Erőta szet, Bioit 1 szes állati tá olcsóbban ár rezhető be a Minde forrása :

Raktárak és

APROHIRDETESEK

VEGYESEK
 KOMENCIÓS bérest keresek. Értekezni Fábrián 228 szám, vagy Rákóczi utca 90 szám, Döme Antallal. 235 á

KÉT darab másfél éves híznak való eladó Bálint utca 8 szám alatt. 180 j

ELVESZETT Szilveszter estén a színházban egy darab barna báránnyelű férfi bőrkabát. Beesetleges megtaláló 5 pengő jutalom ellenében szolgáltatassa be a kiadóhivatalba. 243 kf

EGY pár jöminőségű 42 számú ünnepi csizma eladó Kiss Sándor cipésznél, Vörösmarty-utca. 179 kf

KÉT darab nagyon jó állapotban lévő féderes káposcsos ülés eladó Szent Anna-utca 3 szám. 275 kf

ASZTALOSTANONCOT fizetéssel felveszek Kovács Sándor asztalos, Bálint-utca 27 szám. 276 á

HOSSZU fekete télikabát, jó állapotban, közepertmetű emberre való eladó Szilfa-utca 11 sz. 272 r

NAD nagyobb mennyiségű, kisebb tételekben eladó Bőrgazdaság, Fábriánsebestyén, Kocziszky-major. 273 kf

FELSŐRETRE tanyást keresek. Hereszalma eladó. Értekezni Sáfrán Mihály-utca 72 szám. 267 á

GYERMEK játszó ketrec és egy nyugágy eladó Lakos-utca 46 szám alatt. 264 kf

FAGYMENTES eltenni való káposzta kapható Rákóczi F. utca 22 szám. 265 é

ELADÓ jókarban lévő férfi téli és tavaszi kabát, egy öltöny sötétkék zakó. Értekezni Rothermere-utca 36 szám. 266 r

JÓ leveles tengeriszár, búzaszalma és fűtésre alkalmas avasszár eladó Kaján és Nagykirályságon. Értekezni Apponyi-tér 21 szám. 268 l

ARANYAT, ezüstöt, hamisfogot, régi jobb minőségű órákat veszek és becserelek Jámor N. Imre órásmester, Kossuth-utca 28/a szám. 269 kf

HUSZÁR utca 34 számú ház eladó. Értekezni Rozgonyi-utca 27 szám. 270 h

JÓKARBAN lévő kerékpár eladó Kéreg-utca 17 sz. alatt. 271 kf

HASZNÁLT hálózati 2X1 rádiókészülék szolid árért eladó Held József rádió, villanyszerelőmester, Lakos-utca 4 szám. 277 kf

IGAVONÓ szánkó, melegágyi trágya eladó Szekfü-utca 15 szám. 279 kf

RÁDIÓ, villanyszereléseket és javításokat szolid árért végez Held József rádió és villanyszerelőmester, Lakos-utca 4 szám. 278 kf

TAKARITÓNÓ reggel 6-9-ig azonnalra felvétetik Kossuth-utca 18 szám. 227 á

HEGEDŰT, használtat, tokkal, vonóval keresek. Fodor, Kossuth-utca 18 szám. 229 kf

A Csongrád megyei Gazdák Szövetkezetében a következő osztályok működnek:

Mag-osztály. A gabonaértékesítési rendeletben megállapított legelőnyösebb feltételek mellett **állandóan vásárol búzát, búkkönyt, kölest, borsót, babot, mustárt, mákot, here- és lucernaféléket és az összes magféléseket.** Ugyancsak itt beszerezhetők a legprimább vetőmagok — kivánásra 96-98 %-ra tisztítva és ólomzáróval. Beszállításhoz zsákok kölcsönöz a Szövetkezet.

Állattértékesítési osztály. Ez az osztály — a rendeletileg megállapított legmagasabb áron — állandóan vásárol hizott sertéseket. Átvételkor azonnal és levonások nélkül fizet. Hatósági mérlegel — az eladó mérlegel. Átvételi árak 170 kg-on felül 180 f., 155 kg-on felül 176 f., 140 kg-on felül 172 f., 110 kg-on felül 168 fillér, 100 kg-on felül 166 fillér, 170 kg-on felül öreg 164 fillér, 170 kg-on aluli — korra és minőségre tekintet nélkül — 156 fillér.

Ugyancsak ez az osztály szállít hizott marhát Német- és Olaszországba. Bécsi, illetőleg fumei érkezési súly alapján az új árak a következők: Prima ökör vagy tinó 160 f. Prima bika 147 f. Prima üsző 151 f., prima tehén 136 f. kg-ként.

Mezőgazdasági gép-osztály. A legolcsóbb áron raktárról árusítja a világhírű Hoffer-Schranz-Clayton-Shuttleworth gyártmányú tükkörpáncélműmylemezesekeket, boronákat, vetőgépeket, darálókat, répvágókat, szecskavágókat, morzsolókat, kismotorokat, kalapácsos kis egyetemesekeket, fecskendőket és az összes mezőgazdasági eszközöket valamint azok és a HSCS traktorok alkatrészeit.

Erdőtakarmány-osztály. Szénsavas takarmánykészít. Biodit D vitamínos készítményt, Neoakot és az összes állati tápszereket, továbbá patkányirtószereket a legolcsóbban árusít, — minden mennyiségben. Ugyanitt szerkeztethető be az **Abavit nevű híres házacsalvázó-szer.** Minden gazdaság legjobb értékesítési és beszerzési forrása:

Csongrád megyei Gazdák Szövetkezet
 Raktárak és iroda: Szentes, Apponyi-tér 14. Telefon 236

HIRDESSZEN LAPUNKBAN!

Közérdekű levél a közönség köréből

Tekintetes Szerkesztő Ur!
 Kérem, szíveskedjék alábbi soraimnak közérdekből legközelebbi lapszámukban helyet adni. A karácsonyi ünnepeket megelőzőleg Kárpátjára utaztam rokonlátogatába. Jónéhányszor meggondoltam a dolgot, hogy utazzam-e, vagy sem, mert attól tartottam, hogy nem kapok helyet a vonaton. Ebben a tekintetben — nem volt semmi hiba és úgy látszott, hogy sokan megfogadták a tanácsot és a legsürgősebb esetekben adták utazásra fejüket. Tolongásról sem igen lehet beszélni. Amikor ezeket meglelégedéssel kell megállapítanom, nem hallgathatok el egy körülményt, amire fel kell hívni a MÁV igen tisztelt vezetőségének figyelmét abban a reményben, hogy a panaszolt esetet a jövőben orvosolni fogják.

Az a panaszom, és szentesi utitársaimnak, hogy a Szentesről Szolnokra érkező vonatnak nem volt csatlakozása az úgynevezett „kárpáti vonathoz.” Az a helyzet, hogy a Szentesről Szolnokra beérkező vonat előtt már egy félórával előbb kifutott a szolnoki állomásra a kárpáti vonat, amely Debrecenen, Szatmáron át Körösmezőig halad. Ezért az utasok — mármint a szentesiek — nagy bosszúságukra lemaradtak és órákat vártak a következő és kedvező vonatra, amelyen átszállás nélkül teheték meg a hosszú utat. Nem tudom, hogy miért nem lehetne a szentesi vonatot — amelynek korlátlan érkezési lehetőségei vannak, — a multak tapasztalatai szerint oly időben indítani, hogy csatlakozása legyen a fővonalai vonatokhoz. Lehet, hogy elnézés ennek az oka, és így remélhető, hogy a helyzeten javítani fognak az illetékesek.

Aláírás.

Tekintetes Szerkesztő Ur!
 A Szentesi Napló tavalyi karácsonyi száma után jogos érdeklődéssel vártam a husvét számot és Szerkesztő Ur bizonyára emlékszik is rá, hogy mingyárt az ünnep után levélben gratuláltam ahhoz az ötlethez, hogy b. lapjuk hasábjain a tőlünk elszakadt, — de csak foglalkozásuk helye szerint elszakadt — jeleseinket szólaltatták meg.

Abban az időben örömmel olvastam végig a husvét számot, s megállapítottam, hogy a Szentesi Napló minden ünnepen jogosan várokoztatja meg olvasóit. Abban a helyzetben vagyok, hogy ismerhetem a vidéki ujságírást és olvasom is a legtöbb vidéki lapot, de terjedelmre és tartalomra nézve bátran mondhatom, hogy a Szentesi Naplót alig közelíti meg bármelyik is, kivéve talán a kolozsvári és szegedi sajtót. Ezt a körülményt annyival is inkább sajnálom felemlíteni, mert ismerem a papírkorlátozó rendeletet; viszont az előállítási költségek felemelkedésével is mindenki tisztában van. Érdeklődésem annyira ment, hogy súlyra nézve is lemértem a mostani karácsonyi számot és az anyagárag ismeretében megállapítottam, hogy az 11 dekagram, tehát 16.5 fillér értékű ujságpapíros.

Ez azonban csak a külső értéke a mostani karácsonyi számnak. A belső értékét azok a pompás cikkek adják, amelyek valóban élvezetesebbé tették a karácsonyi ünnepet.

Nekünk, vezetetteknek csak örömkre szolgálhat az, ha vezetőink szólnak hozzánk az ujságon keresztül, — érteve ez alatt az államtitkár képviselőnkét és főispánunkat. Az élvezetes cikkeket nem sorolom fel, de meglepetésemet nem titkolhatom el, amikor az orvosok ilyen pompásan kezelik a tollat, csak kár, hogy a nevükkel ritkán találkozunk.

Meglepetés volt számomra — biztosan a mások számára is, — hogy az ifjúságot is megszólaltatták. Nagyon helyes, hogy teret engednek a fiataloknak is, mert a mai nemzedék eltűnik egyszer és jönnek utána az újak, akik szárnyaikat próbálgatják más téren is de az ujság hasábjain is.

Mindent egybevéve, ismételten üdvözlöm

a tisztelt Szerkesztőséget a munkásságért, a fáradozásért s hiszem, hogy ezt nem csupán a magam nevében tolmácsolom.

Aláírás.

A Körös — Tisza — Marosi Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat Bábocza—mind-szenti szakaszigazgatósága, Szentes. 2850/1941. szám.

H I R D E T M É N Y.

A Körös—Tisza—Marosi Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat Bábocza—mind-szenti szakaszigazgatósága a kiselezett védelmi rőzsét és az előtérben termett szénát a helyszínen tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett eladja a következő beosztás szerint:

Széna árverése:
 1942. évi január hó 8-án (csütörtökön) délelőtt 10 órakor a tűzkövesi őrháznál, 11 órakor pedig jaksori őrháznál,
 1942. évi január hó 9-én (pénteken) délelőtt 9 órakor a kurczatoroki őrháznál, 10 órakor pedig az elegei gátőrháznál.

Rőzse árverése:
 1942. évi január hó 13-án (kedden) délelőtt a bökényi feljárónál 9 órai kezdettel, lefelé haladva a gáton, kb. 10 órakor folytatva a szivágyi őrjárásban a vashidig,
 1942. évi január hó 14-én (szerdán) délelőtt 9 órai kezdettel a Szegfü-csárdától felfelé haladva a gáton, kb. 10 órakor folytatva a kurczatoroki őrjárásban végig.

Közelebbi adatok megtudhatók a szakasz-hivatalban Szentesen és az egyes gátőrkönl a helyszínen. Az eladott rőzse vételi ára után azonnal lerovandó 8%-os fázisadó is.

Szentes, 1941. évi december hó 26-án.
 Szakaszigazgatóság.

— MEGHÍVÓ. A Szentesi Önkéntes Tűzoltó Testület január 4-én este 6 órai kezdettel a Szentesi Kiséri Polgári Olvasókör összes termeiben jótékonycélú tűzoltó-bálat rendez. Ezen nemes célú bála Szentes város fiatal-ságát szeretettel hívja meg a Rendezőség. Minden résztvevő ajándékot kap. A zenét Szűcs János zenekara szolgáltatja. Belépődíj 1 pengő. Kezdeté este 6 órakor. Jöjjön el mindenki! Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a Testület. 3122

— JANUÁR 4-ÉN TŰZOLTÓ-BÁL! 9081

— Levente-bál. — A nagyhegyi leventék 1942. évi január 4-én, vasárnap este 6 órai kezdettel az Ipartestület nagytermében táncmulatságot rendeznek. A nagyszerűnek ígérkező táncmulatságon a zenét a Balogh-testvérek zenekara szolgáltatja. Az est tiszta jövedelme fronton küzdő katonáink javára lesz fordítva.

Elfoglalt orosz bunker.

APRÓHIRDETÉSEK

KÜLÖNFÉLE

SZÁRAZ fűreszpor kapható Sarkadi Nagy Gergely kocsigyártónál, Simonyi Ernő-u. 26. 241 kf

OLCSÓN vehet eredeti külföldi és belföldi női és férfi kerékpárt, használt női és férfi kerékpár és alkatrészt kapható Antalfinal a körházal szemben. Ugyanott keveset használt hálózati rádió és telepes rádió nagyon olcsón eladó. 242 kf

MELEGÁGYNAK való trágya, kukoricahaj, egy női karóra eladó Vecseri-u. 28. 245 kf

EGY új és egy használt gyalupad jutányosan eladó, ugyanott közörlük jó állvánnyal, asztal és hokellik olcsón eladók Deák F.-u. 84. sz. 247 kf

NYIRFÁT, szilfát és egy hórfedeles hintót veszek, jobb fiút tanulónak felveszek. Balogh kocsigyártó, Bálint-u. 21. Ugyanott fűreszpor eladó. 250 kf

FÜTÉNI való nád, használt ajtók és ablak eladó. Örvény-sor 3. szám alatt. 259 kf

CSELEDEMBEREKRE mosást vállalom. Sárgaparti munkásház, Horváth. 262 kf

JÖL jövedelmező harisnyakötőgép eladó Futó Zoltán-u. 20. Szeder-telep. 255 kf

KÉT darab másfél éves esikő, egy könnyű kocsis és izkiszár eladó Beresényi-utca 30 szám. 238 kf

CSELEDEMBEREKRE mosást vállalom Gógány sor 17. szám. 239 kf

KORCSMAI berendezés és vásári sátor felszerelés eladó Fekete M. utca 12 szám. 222 kf

MINDENFÉLE tollat, akármilyen régis is legmagasabb áron veszek. Hívásra hához megyek. Szabó. Klauzál-utca 1 szám. 643 kf

MUNKASEMBEREKRE mosást vállalom. Beresényi-utca 47 szám. 182 kf

ZSÁKOK és rongy szőnyegek szövését vállalom. Huzka Ferencné, Vörösmarty-utca 20 szám. 209 kf

TISZTELETTEL értesitem a n. é. közönséget, hogy mártáron tartok mosó-, sütőtekenőket, sütő- és hőszigetelőket, nyírfaesprüket, kocsirudakat, létrákat, tészkákat, összes gazdasági faszerszámokat Török Jozsefné, Nyíri-utca 29 szám. 215 kf

ÖT darab 6 hónapos sertés eladó Rothermere-utca 54 szám. 197 kf

OLCSÓN eladók új és használt női és férfi kerékpárok, ehhez alkatrészek és dinamók, ócskagumit veszek. Szigetvári, Krausz-telep mellett. 199 kf

KÉT diófaderék és egy keveset használt igáskocsi eladó. Értekezni Wesselényi-utca 48 szám. 195 kf

JÓKAI u. 123 számú ház és egy ló után való jó erős kocsis eladó. Értekezni lehet ugyanott. 194 kf.

CSÖSZFOGADÁS. Felhívom az alsó nagynyomású földtulajdonosokat, hogy 1942. január 4-én délután 2 órakor Alkotmány utca 27 szám alatt csöszfogadás végett szíveskedjenek megjelenni. A meg nem jelenők beleegyezőknek tekintetnek. Török tőkegazda. 137 kf

RUHAZKODÁS

URI öltönyök, felöltők a legújabb divat szerint készítenek Saághy úrszabónál, Horváth Gyula-utca 18. szám. 3075 ruh.

BORZA utca 12 szám alatt borkabát, fekete téli kabát és fekete férfi öltöny eladó. 228 r

SZÖRMEVEL bélelt, használt rövid férfi télikabát kívül, belül báránnyal sapka, 3 méteres fal mellé való ruhafogas eladó. Harucker u. 10. 187 ru.

ELADÓ egy használt, de jó állapotban levő női bekecs Mentő utca 15 szám alatt. 174 ru.

HÁZAK

HUSZÁR utca 31 számú ház eladó. 218 h

ELADÓ Székfü utca 2. Kasza utca 21/a, Szűrszabó N. I. utca 5, Tóth J. utca 41. Sáfrán M. utca 3. Boeskey utca 21. Mentő utca 44 számú házak. 22 kat. és 5 és fél hold föld olcsón. Bővebbet Piti ingatlaniroda, Szent Anna utca 8 szám. 233 h

VECSERI utcában kitűnő karban lévő ház (2 padolt szoba, fürdőszoba stb.) eladó. Felvilágosítás Farkas Mihály utca 3 szám alatt. 118 h

H. KER. Damjanich-u. 2. sz. a. ház természetben elkülönített felerősze eladó. Tudakozni lehet dr. Czukermann Andor ügyvédi irodájában. 248 h.

JÓKAI u. 112 számú ház eladó. 185 h.

KÖZPONTHOZ közel három padolt szoba, üvegtaranda, külön szoba, konyha, kamra, istálló és mellékhelyiségből való ház eladó. Szilfa u. 7. sz. 177 h.

LORTHY Miklós út 1. számú ház eladó, értekezni Apponyi-tér 9. 253 ház

JÓKAI utca 70. sz. ház és egy törzskönyvezett, bőtejtű kistias tehén eladó. Értekezni Jókai u. 24. 161 h

ÖRÖKÖSÖK eladják Széchenyi ucca 59 számú házat, 650 négyszögöl szőlőföldet, 1400 négyszögöl árteret. Értekezni Széchenyi ucca 58. 34 ház

ÁLLÁS

NAGYOBB gazdaságban magánoshoz megbízható özvegyasszony házvezetőnek és baromfi gondozónak ajánlok. Csak józan életet élő munkaadó ajánlatát kérem. Cim a kiadóhivatalban. 221 á

EGY jócsaládból való, szorgalmas fiút, aki a kereskedői pályán szeretne működni, tanulónak felvesz Kovalik Imre kereskedő, Rothermere-utca 74 szám. 226 á

KERTMUNKÁS tanyást, vagy hónapszámos kertmunkást keresek. Értekezni Alkotmány-u. 37. szám alatt. 240 áll.

KOSÁRFONÓ segédek felvételnek Horváth Gyula-utca 6. sz. 246 áll.

EGYSZERŰ mindenesnő keresetnek Andrassy-utca 4. szám alá. 251 áll

ÜGYES NŐ háztartási munkára állandó alkalmazást kaphat azonnal Rákóczi Ferenc-utca 46. szám alatt. 2257 áll

KERESEK egy 25 és 30 év közötti jömegjelenésű, főzítendő leányt jó bizonyítvánnyal Budapestre. Jelentkezni Nagy Sándor-telep 5. sz. alatt 192 áll.

JÓ megjelenésű nő házvezetőnői állást keres. tanyára és vidékre is elmegy. Cim a kiadóhivatalban. 214 á

MINDENES főzítőleányt január 1-vel felvesz Szentessy István gyógyszerész, Rákóczi F. utca 52 szám 163 á

KOMENCIÓS bérést keresek. Értekezni Fábian 228 szám, vagy Rákóczi-utca 90 szám, Döme Antallal. 235 á

KÉT darab másfél éves hizónak való eladó. Bálint u. EGY udvaros kocsis 45-50 év közti felvétetik új-évre. Sarkadi N. Antal u. 10. sz. alá. 181 áll.

ÜGYES mindenesleányt január 15-re felveszek. Cim: Csongrád, Sinkó pék, Szentháromság tér 3. 168 áll.

SZÓRAKOZTATO, kényelmes és könnyű munka a LEGJOBB kereseti forrás a szőnyegcsomózás. Rövid tanulási idő után jó kereset, 15 évet betöltött munkásnőket felvesz a Szőnyegüzem, Kossuth utca Petőfi-épület. 6 á

LAKÁS

BEJÁRÓT keresek, esetleg takarításért lakást adok Rákóczi F. utca 101 szám. 232 l

KÉT szobás padolt lakást mellékhelyiségekkel keresek. Cim a kiadóba kérek. 225 l

KIADÓ szoba-konyha és istálló tanyáról hazajárónak, azonnal elfoglalható. Értekezni Alkotmány-utca 18 szám. 208 l

BUTOROZOTT SZOBA

BUTOROZOTT utcai szoba különbejárattal kiadó. Káta-u. 13. 254 bsz

KÜLÖNBEJÁRATU utcai butorozott szoba kiadó. Borza-u. 5/a. 256 bsz

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó Kossuth utca 15 szám. 220 bsz

CSINOSAN butorozott szoba teljes ellátással is kiadó, azonnal elfoglalható Sáfrán M. utca 32 szám. Korneánál. 213 bsz

JÓ SZÁGOK

ELADÓK bőtejtű gyengeborjas tehének, közel ellős hasasúszók, 5 hónapos malacok Pintér-u. 1. szám alatt. 263 jó

NEGY darab berkshirei 4 hónapos malac eladó Szt. Imre-u. 14. 244 jó.

JÓ kanca ló eladó. Értekezni a Varga csárdában, kövesút mellett. 223 j

ELADÓ egy harmadik éves hasas úszó és egy 5 hónapos úszóborjú Szegfü-utca 20 szám alatt. 207 j

ELVESZETT Piri névre hallgató szoptatós pulikutyá. Becsületes megtaláló illő jutalomban részesül Tóth J. utca 38/a szám alatt. 210 j

6 drb. 5 hónapos süldő eladó. Lapistó 19. sz., ugyanott egy ló is eladó. 164 jó.

2 drb. sertés eladó. Sarkadi N. Antal u. 10. sz. alatt. 182 jó.

FEHÉR angóra fióknyúlak eladók. Beresényi utca 119 szám alatt. 100 jó.

APRÓHIRDETÉSEK

ERŐS kancaló, erős igás és egy könnyű, ujonnan festett kocsis eladó Dancsik Jánosnál, Berek 191 jó, szám alatt.

FIATAL, bőtejtű kistias tehén eladó. Tóth Jozsef u. 24. sz. alatt. 193 jó.

BUTOR

ELADÓ 2 ágy, 2 szekrény, 1 asztal, 1 tükörasztal, Deák Ferenc u. 12. sz. alatt. 171 bu.

ÜZLET, ÜZLETHELYISÉG

MINDSZENTEN a Naicsa-telek pekség házzal együtt eladó, azonnal átvehető, Főtéren, liszt van. 184 u

TERMÉNYEK

IASZLÓTELKI tanyán 20 öl búzaszalmával eladó. értekezni Fábian N. János Vecseri-u. 21. 249 ter

KUKORICASZÁR eladó Nagytőkén és Belsőcserezi Vácsi Sándornál. 224 á

BORSÓ és más magfélések termelésére szerződhet a Csongrádmegyei Gazdák Szövetkezte irodájában, Apponyi-tér 14 szám. 230 t

230 KEVE tengeriszár eladó Jókai utca 92 szám alatt. 234 t

SZALMA, török, szár eladó. Értekezni lehet belsőcserezi iskola mellett Ornyik Ferencnél. 166 ter.

FÜLDBIRTOK

ELADÓ a jámborhalmi megállónál 35 kishold tanyaföldem és egy telepszoba bútor Bálint-utca 9 szám. 274 f

ELADÓ a vásárhelyi kövesút mellett 9 hold föld. Értekezni Kéreg-utca 15 szám. 176 f

KURCAPARTON eladó 1 hold föld, értekezni lehet Szondi-utca 12. 252 f

ELADÓ a Nagyhegyen 328 számú tanya kúttal, 900 négyszögöl földdel, a tanya lebontásra külön is eladó, hossza 11 méter szélessége 5 méter. Értekezni lehet Rákóczi Ferenc-utca 149 szám alatt. Ugyanez a ház is eladó. 173 f

KIADÓ egy házföld a magocsi út mentén. Értekezni Mentő utca 14 szám alatt. 231 f

KISTÖKE 334 sz. 15 hold föld sürgősen eladó. bázert is cserélem meggyezés folytán. Jelentkezés Apponyi tér 3 szám. 236 f

OLAJOS Lajosnak Kisteleken, a csengelei vasútállomáshoz 1 kilométerre 10 magyar hold hosszabb-lejártatú bérlete tanyával, erdővel, esetleg fele tanyával is eladó. Cim: Olajos Lajos, Kistelek T. 316 szám, csengelei állomás. 237 f

FELES dinnyetermelést és zöldségkertészetet vállalom. Értekezni levél által: Pásztor János dinnyekertész, Heves megye, Hort. 186 f

DEREKEGYHÁZI osztott földből köves út mentén a 130-as parcella és ugyanez a tanya eladó. Értekezni Honvéd utca 105. 162 f

KISTÖKE 263 szám alatt 25 hold föld sok épülettel és ártézikúttal sürgősen eladó. Értekezni Czukermann ügyvédi irodájában. 11 f

32 HOLD föld Mucsiháton. 15 hold Külsőcserezi és Vecseri utca 58 számú ház eladók, Értekezni Nagyhegy, volt Jólaki csárdánál. 146 f

HÁZASSÁG

FÉRJHEZMENE gazdálány 22 holdal gazdálkodó, gazdáléány 15 holdal iparoshoz, vagy gazdálkodóhoz, iparosleány 30 ezerrel, női fodrász segédnő fodász, vagy jobb iparoshoz, csinos elvált asszony 10 ezer kp. azonnal. Erdeklődőknek készséggel közvetít Patayné. Klauzál-u. 7. 260 hg

NŐSÜLNENEK tisztviselő, gazdálkodók, gépészkeves, kocsigyártó, hentes. Diszkrécióval közvetít Patayné Klauzál-utca 7. 261 hg

ÉLELMISZER

KITŰNŐ bor kapható Rothermere-utca 72. szám alatt. 258 é

SZENTESI NAPLO FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő és kiadó: BUGYI ANTAL.

Kiötizetési ára: A megyében 2 P 50 f. Vidékre 2 P 50 fillér. — **HIRDETÉS:** Millimétersor 10 f.

Nyomda: Petőfi-utca 1. — Telefon 53. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Petőfi-u. 2. — Telefon: 41.

Nyit-tér és bírói ítélet szavanként 20 fillér. Nyomatott a SZENTESI NAPLO nyomdájában Szentesen. — Tulajdonos: BUGYI ANTAL. — A nyomdért NÉMETH IMRE felelős. —

SZ FÜGGE

Három

Három ez természetes éven. Kevés az eredményesztendők tésánál. Ott Szentés még majdnem az. az. Rajtunk nem akrikjuk gyerektől. H meg éppen a dikát már so mandani, mi rá kell mut igazságra. M nem születne mekek, akik meg kellene ros fejlődése de ez még a és vele együ hogy a magy li ezt meg, a jét veszélyez S a magyars szélyeztetésé dőjét is. Szentés legmagyarab nem lehet. százsázaléki rosnak a lak fekvő adatok volt Magya szaporodási szám, amit a felmutat, en több, mint e a 8.6 ezrelék szám, ha me mániában 16 Olaszországban 11, Bulgáriában pedig ennek a stat rint... Te is gyenge s arányszámur A múltévi t 101 fő volt. lagot elértül lene lenni! arányszáma nek kellett v tes szaporod Beszélnek dolnak ezek nek: szemün rú igazságot ság kiáltó v viszonyait. lithatjuk, ho most is visze a mi népünk a tehetsébe aránylag jó szág nagyri hiánynak te nines mire n sen a gyere hogy azokor a mi rossz a bi rossz arán országos átl rosszabb an el a népessé elfogadják lunk nem,